

Årsmelding 2011

Lom

Gjestfri og nyskapande

Innhaldet i årsmelding 2011:

Innleiing	3
Ordføraren sine kommentarar	5
Administrasjonssjefen si vurdering	6
Politisk organisering og saker	7
Personal og organisasjon	8
Økonomisk oversyn	11
Oversikt frå tenesteområda	18
Notar til rekneskapen	54
Revisjonsmelding	72

Lom kommune
Midtgard
2686 Lom
Telefon: 6121 7300
Faks: 6121 7301
Epost: post@lom.kommune.no
<http://www.lom.kommune.no>

Årsmelding 2011 Lom kommune

1.	Innleiing	3	Notar til rekneskapen	54
1.1	Nokre fakta om Lom	3	Note 1 Prinsipp for rekneskapen	54
1.2	Om året 2011	3	Note 2 Endring i arbeidskapital	55
1.3	Hendingar og utviklingstrekk	4	Note 3 Pensjon	55
2.	Leiarane om året 2011	5	Note 4 Kommunen sitt garantiansvar	56
2.1	Ordførar Bjarne Eiolf Holø	5	Note 5 Aksjar og andelar i varig eige	57
2.2	Administrasjonssjefen si vurdering	6	Note 6 Avsetning og bruk av fond	57
3.	Politisk organisering og saker	7	Note 7 Kapitalkonto	58
3.1	Saker og utval	7	Note 8 Interkommunalt samarbeid	59
3.2	Kontrollutvalet	7	Note 9 Spesifikasjon av vesentlege postar	59
3.3	Budsjettutvalet	7	Note 10 Spesifikasjon av vesentlege transaksjonar	59
3.4	Saksutval for pleie og omsorg	7	Note 12 Finansiering av prosjekt	60
4.	Personal og organisasjon	7	Note 11 Anleggsmidlar	60
4.1	Administrativ organisering	7	Note 13 Lånegjeld	62
4.2	Tilsette	8	Note 14 Langsiktig gjeld	63
4.3	Likestilling	8	Note 15 Meir- eller mindreforbruk	64
4.4	Sjukefråvær	8	Note 16 Spesifikasjon av vesentlege forpliktingar	64
4.5	Seniorpolitisk plan	8	Note 17 Tilhøve ved slutten av året	64
4.6	Verneombod og tillitsvalde	9	Note 18 Konto for skattetrekk	64
5.	Økonomisk oversyn	10	Note 19 Kyrkjeleg råd - økonomiske tilhøve	65
5.1	Økonomi	10	Note 20 Årsverk og løn og godtgjersle	65
5.2	Finansiell rapport	11	Note 21 Tap og tapsavsetningar på kommunale krav	66
5.3	Det totale målekartet	11	Note 22 Netto driftsresultat	66
6.	Oversikt frå tenesteområda	15	Note 23 Regjeringa si tiltakspakke	66
6.1	Staben til administrasjonssjefen	17	Note 24 Avviksforklaring	67
6.2	Støttefunksjonen	17	Note 25 Sjølvkostområdet	68
6.3	Loar skule	18	Note 26 Disposisjonsfondet	69
6.4	Garmo oppvekstsenter	18	Note 27 Kraftfondet	70
6.5	Lom ungdomsskule	21	Note 28 Heimfallsfondet	71
6.6	Loar barnehage	25	Note 29 Kapitalfondet	71
6.7	Miljø, teknisk, næring	28		
6.8	Helse og velferd	31	Revisjonsmelding	72
6.9	Institusjonsbasert omsorg	34		
6.10	Heimebasert omsorg	37		
		42		
		48		
		51		

1. Innleiing

1.1 Nokre fakta om Lom

Midt i Ottadalen ligg fjellbygda Lom. Dei høgaste fjelltoppane i Noreg finn du her, og meir enn halvparten av Jotunheimen nasjonalpark ligg i Lom. Kommunesenteret Fossbergom er eit moderne bygdesenter der dei fleste har sitt arbeid i reiseliv, handel og tenesteyting. Kultur og miljø vert teke vare på, og ein set si ære i å kunne tilby tradisjonsrike produkt.

Fossbergom står fram som ein tettstad med særpreg, og politikarane i Lom har heile tida lagt stor vekt på byggeskikk og lokale tradisjonar. Lom Stavkyrkje frå ellevehundretalet er ei av dei vakraste stavkyrkjene i landet. Mange tusen turistar er innom i løpet av året, og samstundes er kyrkja i bruk som hovudkyrkje.

Jord- og skogbruk er største enkeltnæringa i Lom. Høve til hausting av utmarksressursar ved beiting og setring er avgjerande for dei jamnt over små gardane. Gardsturisme er eit nytt satsingsområde – nokre driv overnattingsverksemd – andre satsar på ny bruk av setrene.

Lom har eit areal på 1 969 km² - og til 2 381 innbyggjarar (31.12.2011) er det god plass! Meir enn 90% av arealet er høgfell over 900 m.o.h., 1% er dyrka jord og 4% er produktiv skog.

1.2 Om året 2011

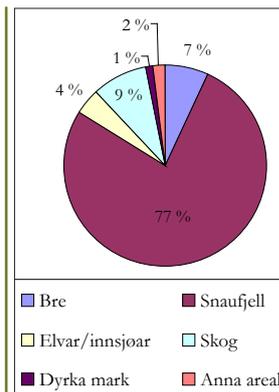
1.2.1 Utdrag frå administrasjonssjefen si vurdering av året 2011

Lom kommune har god økonomistyring. Resultatet for 2011 er tilfredsstillande, men heller ikkje meir. Tala viser på nytt at vi er avhengige av aksjeutbytte, kraftinntekter og finansinntekter. Vi har og høg ressursbruk innan fleire tenestemråde, noko kommunen må vera budd på kan endre seg i tråd med forventingar om effektivisering og innsparing.

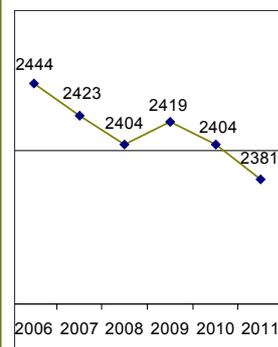
Det er vidare klart at store investeringar som t.d. fleirbrukshus forutset omprioriteringar innan eksisterande drift for å møte driftsutfordringar knytt til desse. Auka lånegjeld vil binde opp drifta vår i rente- og avdragsutgifter. Dette vil og bli forsterka av høgare rentenivå i åra som kjem, noko ein må legge til grunn i økonomiplanlegginga vår.

1.2.2 Utvikling av driftsresultat frå 2007 til 2011 (tal i tusen kroner)

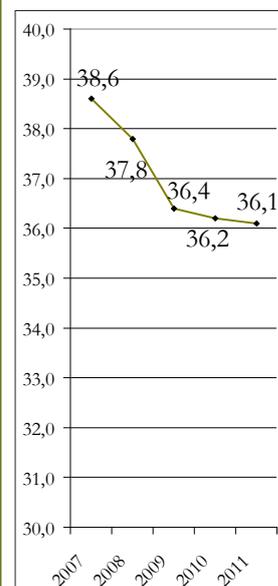
	2007	2008	2009	2010	2011
Sum driftsinntekter	156 525	161 836	177 075	187 781	212 367
Sum driftsutgifter	153 860	168 850	181 225	193 733	208 559
Brutto driftsresultat	2 666	-7 015	-4 150	-5 952	3 808
Resultat eksterne finanstransaksjonar	1 906	4 098	3 210	4 143	3 896
Motpost avskrivningar	7 468	8 012	8 299	8 476	8 971
Netto driftsresultat	12 040	5 095	7 359	6 667	16 675

Fordeling av arealet i Lom

Folketalet ved utgangen av året frå 2006 til 2011

Utvikling i eigenkapitalprosent

1.3 Hendingar og utviklingstrekk

1.3.1 Fleirbruks huset

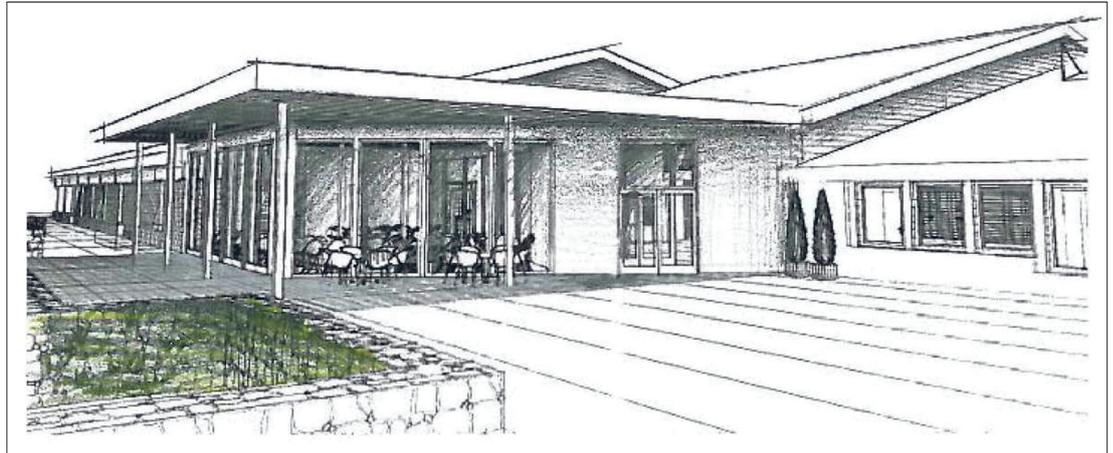
Kommunestyret godkjente 8. september 2011 reguleringsplanen for Lom fleirbruks hus.

Formålet med planen er å avklare detaljert arealbruk som legg til rette for eit velfungerande og framtidretta skule- og idrettsområde.

Med det nye fleirbruks huset får idretten og kulturlivet i Lom eit stort løft samstundes som den vidaregåande skulen blir sikra gode vilkår i åra framover.

Fleirbruks huset skal stå ferdig til skulestart hausten 2013.

Teikninga syner inngangspartiet til det nye fleirbruks huset. (Illustrasjon frå planskildringa.)

Perspektiv frå sørvest. Frå fremst i bildet og bakover:

- tilbygg VGS,
- eksisterande samfunns hus med kulturscene og symje-basseng,
- vestibyle med tilkomstareal og garderober, og
- bakarst i bildet, hallen.

1.3.2 Folkehelse i Lom

I mars 2011 vart det oppretta ei stilling som folkehelsekoordinator i Lom kommune.

Folkehelsekoordinatoren skal blant anna vera pådrivar for å få folkehelse på dagsorden, delta i planarbeid og synleggjera folkehelsearbeidet i Lom.

Frisklivssentralen er eit tilbod som kom i gang i løpet av sommaren 2011, med fyrste trening 31. august på Fossberg Trim & Trivsel. Frisklivssentralen ynskjer å hjelpe personar som vil endre livsstil for å oppnå sunne levevanar. Her kan du få råd om fysisk aktivitet og lokale aktivitetstilbod, samt enkel vegleiing om kosthald og levevanar.

1.3.3 Desse vart valde ved kommunevalet 12. september 2011

For Senterpartiet.

Bjarne Eiolf Holø (ordførar) og Beate Stø (medlem i formannskapet), Odd Arne Kroken, Gaute Elvesæter Helland, Trygve Husom og Arnstein Rusten.

For Det norske Arbeiderparti:

Anne-Lise Marstein (varaordførar), Jarmund Øyen, Harald Martin Onsum Berg, Norvald Eiliv Hellekveen og Mari Beate Kleiven.

For Lomslista:

Mai Bakken (medlem i formannskapet), Eiliv Hellekveen og Magny Ellen Hilde.

For Bygdalista i Lom:

Kristian Frisvold (medlem i formannskapet), Dagfinn Kvålshagen og Bente Flaten.

2. Leiarane om året 2011

2.1 Ordførar Bjarne Eiolf Holø

Det meste av året var langt kome da det nye kommunestyret overtok roret i slutten av oktober. Eg vil derfor nytte denne moglegheita til å sjå framover i staden for å oppsummere året som har gått.

Fleirbrukshuset

Ei av dei fyrste sakene som det nye kommunestyret tok stilling til var vedtak om bygging av fleirbrukshuset. Dette er det største utbyggingsprosjektet i kommunen i nyare tid og representerer ei langsiktig satsing som sikrar gode og framtidretta lokal for kultur, idrett og vidaregåande skule.

Utfordrande oppgåver

Det nye kommunestyret står framfor mange spanande, men og utfordrande oppgåver. Oss er alt i gang med implementering av oppgåver som vert tillagt kommunen gjennom samhandlingsreforma. Her ser ein heilt klart at det vil verta viktig å løyse oppgåver knytte til denne reforma saman med nabokommunar og i regionen elles.

Viktige område for det nye kommunestyret

Viktige samfunnsmessige oppgåver skal løysast og rullering av kommunale og regionale planer er her eit viktig verktøy for å få sett fokus på dei satsingane som vi meiner er av betydning for utvikling av busetting, næringsliv og offentlege oppgåver. I gjeldande kommuneplan er omdømmebygging, kommunikasjon og endringskompetanse dei tre hovudsatsingsområda. Dette er viktige område i utviklinga framover som det nye kommunestyre bør ta med seg vidare.

Eg vil avslutningsvis nytte høvet til å takke det avgåtte kommunestyret for det grundige og gode arbeidet som har vore lagt i siste periode, noko som gjer det lettare å ta fatt i nye oppgåver framover. Elles vil eg takke alle dei tilsette i Lom kommune for den framifrå innsatsen kvar enkelt bidreg med. Og til slutt ei oppfordring til at det vert lagt eit godt og positivt arbeid i det nye kommunestyret til det beste for Lom og innbyggjarane.

*Ordførar
Bjarne Eiolf Holø*

Administrasjonssjef
Ola Helstad

2.2 Administrasjonssjefen si vurdering

2011 – eit utfordrande og spanande år!

2.2.1 Store og viktige saker

Driftsåret 2011 var prega av fleire store og viktige saker. Eg vil stutt nemne desse:

- Fleirbrukshuset

Hausten 2011 gjorde kommunestyret vedtak om realisering av fleirbrukshuset. Vedtaket vart gjort av det nye kommunestyret, etter at førre kommunestyre har brukt to år på førebuing. Prosjektet er det største utbyggingsprosjektet kommunen har stått framfor i nyare tid – og sannsynlegvis nokon gong. Det er von om at fleirbrukshuset, som omfattar både idrettshall, kultursal og ei avdeling tilrettelagt for vidaregåande skul, vil bidra til positiv utvikling med betydelege ringverknader for kommunen i åra som kjem.

- Tesse-revisjonen

Etter 20 år med saksbehandling vart Tesserevisjonssaka endeleg avgjort av Kongen i statsråd. Det har vore ein svært tidkrevjande og ressurskrevjande prosess fram til vedtak. Kommunen er likevel ikkje tilfreds med resultatet ved at oppattretting av natur og miljøkvalitetar ikkje var i tråd med forventningane. Vidare var heller ikkje den økonomiske kompensasjonen i tråd med det kravet kommunestyret i si tid hadde sett.

- Samhandlingsreformen – regionalt samarbeid

Dette er den største forvaltningsmessige reformen kommunane i Norge har vorte utfordra på på lenge. Sterkare fokus på folkehelse som førebyggjande element, for i neste omgang å hauste ved lågare etterspurnad

2.2.2 Økonomi og drift

Lom kommune har god økonomistyring. Resultatet for 2011 er tilfredsstillande, men heller ikkje meir. Tala viser på nytt at vi er avhengige av aksjeutbytte, kraftinntekter og finansinntekter. Vi har og høg ressursbruk innan fleire tenesteområde, noko kommunen må vera budd på kan endre seg i tråd med forventingar om effektivisering og innsparing. Det er vidare klart at store investeringar som t.d. fleirbrukshus forutset omprioriteringar innan eksisterande drift for å møte driftsutfordringar knytt til desse. Auka lånegjeld vil binde opp drifta vår i rente- og avdragsutgifter. Dette vil og bli forsterka av høgare rentenivå i åra som kjem, noko ein må legge til grunn i økonomiplanlegginga vår.

etter tenester frå sjukehuset, er stuttversjonen av målsetjinga med reformen. For å få til dette blir fleire oppgåver og større ansvar lagt til kommunane. Reformen får sitt første år i 2012. Lom kommune har gjort nokre førebuande grep for å koma best mogleg i gang. Det er likevel eit spørsmål om enkeltkommunar som Lom er tilstrekkeleg rusta til å møte denne utfordringa. Så langt har vi vald å i større grad legge helserelaterte tenester til Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter. Dette er, og vil vera ein viktig arena for kommunane i regionen, for å møte samhandlingsreformen og nå måla som følgje av denne.

- Rassikring

Nye aktsemdskart for skred og auka fokus på ansvar for førebyggjande tiltak stiller store krav til kommunar og utbyggjarar. Det er venta auka omfang av skred og andre naturskadar i åra framover som følgje av klimaendringar og auka nedbør, og det vert sett stadig sterkare fokus på kommunane sitt ansvar for å sikre menneske og byggverk mot slike farar og øydeleggingar. Nye aktsemdskart for skredutsette område gjev sterke føringar for vidare utbygging og utvikling innan svært areal i enkelte kommunar. Lom kommune må ta ei aktiv rolle for å påverke dette området som følgje av at slik dette er i dag vil det avgrense moglegheitene til utvikling av kommunen.

Det er grunn til å gjeva honnør til tilsette for god budsjett disiplin.

Det er og gledeleg å registrere at fråværet har gått ned i 2011.

Det er til slutt på sin plass, og all grunn til å takke folkevalde og tilsette for deira avgjerande medverknad til at Lom kommune står fram som ei god kommune å vera i! Dette gjeld særleg det førre kommunestyret. Administrasjonssjefen vil ynskje det nye kommunestyret til lykke med valet og komande fire år som folkevalde. Det er dei folkevalde og tilsette som på sin måte og sin arbeidsplass legg grunnlaget for gode tenester, trivsel og godt omdømme i kommunen!

3. Politisk organisering og saker

3.1 Saker og utval

Utval	2010		2011	
	Møte	Saker	Møte	Saker
Kommunestyret	8	59	7	58
Formannskapet	17	104	20	113
Administrasjonsutvalet	1	3	3	4
Tilsettingsutvalet	7	37	8	45

3.2 Kontrollutvalet

Desse var med i kontrollutvalet i 2011:

Medlemmar	Varamedlemmar
Harald Onsum Berg (leiar)	Wenche Smetop
Synnøve Aukrust (nestleiar)	Bård Hanem
Torunn Kjøk	Håkon Dalen

3.3 Budsjetttutvalet

Budsjetttutvalet 2011 fram til 12. oktober:

Medlemmar	Gruppe	Varamedlemmar	Gruppe
Odd Arne Kroken (leiar)	Sp	Beate Stø	Sp
Beate Stø	Sp	Jarmund Øyen	Ap
Torbjörg Graffer Myrhaug	Sp	Eilev Hellekveen	Ll
Magny Hilde	Ll	Bente Flaten	Bl
Anne-Lise Marstein	Ap		

Etter kommunestyrevalet vart det vald nytt budsjetttutval 13. oktober med desse medlemmane:

Medlemmar	Gruppe	Varamedlemmar	Gruppe
Odd Arne Kroken (leiar)	Sp	Beate Stø	Sp
Enid Ninni Øyjordet Kristensen	Sp	Jarmund Øyen	Ap
Anne-Lise Marstein	Ap	Eilev Hellekveen	Ll
Magny Hilde	Ll	Bente Flaten	Bl
Kristian Frisvold	Bl		

3.4 Saksutval for pleie og omsorg

Saksutval for pleie- og omsorg har følgjande medlemmer: Anne-Lise Marstein (Ap), Per Bådshaug (Bl.), Beate Stø (Sp), Kristin Øyjordet (Sp) og Ottar Dalen (Sp). Beate Stø er leier i saksutvalet, medan Anne Lise Marstein er nestleiar.

Utvalet har som mandat å utarbeide forslag til ein pleie- og omsorgsplan, som skal ta utgangspunkt i Stortingsmelding 25 – Omsorgsplan 2015 – ”Mestring, muligheter og mening”, statlege føringar, samt kommuneplan Lom 2020.

Saksutvalet for pleie- og omsorg avslutta sitt arbeid etter ferdigstilling av pleie- og omsorgsplan våren 2011.

Ved årsslutt 2011 vart det fremja forslag om oppretting av nytt saksutval, som i hovudsak skal fylgje Samhandlingsreforma og denne si implementering i Lom kommune. Vidare ligg det i det nye utvalet sitt mandat å koma med framlegg til sak vedrørende korleis løyse utfordringar som reiser seg i ljøs av Samhandlingsreforma.

Saksutval for Samhandlingsreforma vart vedteke oppretta og tro i kraft frå nyttår 2012. Medlemmar er Anne-Lise Marstein (AP), Jarmund Øyen (AP), Eilev Hellekveen (LL), Beate Stø (SP), Laila Laingen (AP). Leiar for utvalet er Anne-Lise Marstein.

Kommunestyret
17 representantar

Kontrollutvalet

Formannskapet
5 representantar

Budsjetttutvalet

Politisk organisering
i Lom kommune

Administrasjonssjef
Ola Helstad

Staben

Støttefunksjonen
Egil Haug

Garmo
oppvekstsenter
Nina Ophaug

Loar skule
Marit Rossehaug

Lom ungdomsskule
Tore Mundal

Loar barnehage
Ragnhild Vestad

Miljø, teknisk,
næring
Kari Sveen

Helse og velferd
Bjørn Bakke

Pleie og omsorg
Reidun Øvre
Øygaard

*Administrativ organisering
i Lom kommune*

4. Personal og organisasjon

4.1 Administrativ organisering

Administrasjonen i Lom kommune er delt inn i åtte tenesteområde med ein tenesteleiar for kvart område. I tillegg kjem staben til administrasjonssjefen. Øvste administrative leiar er administrasjonssjef Ola Helstad.

4.2 Tilsette

I 2011 fekk 19 personar fast arbeid i Lom kommune, 20 fekk utvida stilling, 3 hadde overgang til ny stilling, og 13 avslutta sitt arbeidsforhold. Av desse gjekk 4 av med pensjon, anten med full AFP, alderspensjon, eller uførepensjon. Fleire av dei tilsette som fekk fast stilling eller utviding av stilling har over lengre tid vore vikarar eller midlertidig tilsett.

Gjennom arbeid med ein Arbeidsgjevarstrategi vil det bli sett fokus på blant anna deltid, jobbnærver, likestilling og livsfasepolitikk. I 2011 vart Lom kommune teke opp i prosjektet "Saman om ein betre kommune" kor fokus i Lom kommune vil vere på kompetanse. Dette er eit samarbeidsprosjekt i regi av KRD, KS og fagorganisasjonane.

Talet på faste tilsette	2008	2009	2010	2011
	289	273	268	276

4.3 Likestilling

Lom kommune arbeidar aktivt med å redusere bruken av deltidsstillinga og for å auke stillingsstorleiken for tildette i deltid. Dette er eit arbeid som blir gjort saman med dei tillitsvalde. Arbeidet med å redusere deltidsstillingar har resultert i at dei som ynskja utvida stilling i 2011 fekk det. I 1999 gjorde Lom kommune vedtak om at alle som tok fagutdanning, skal få stilling og løn som fagarbeidar. Dette er med på å stimulere til kompetanseheving. Ein samarbeidspart for kompetanseheving er OPUS på Otta. Det er framleis ein skilnad mellom menn og kvinner både på stillingsstorleik, årsløn og fråvæ. Det er fleire kvinner i både faste stillingar, i deltidsstillingar og i vikar stillingar, medan menn har høgare alder, gjennomsnittleg årsløn og stillingsstorleik.

Det er mange yrkesgrupper, og alle er like viktige for at Lom kommune skal vere den serviceverksemda vi gjerne vil vere. Det vil i det framtidlege arbeidet vere ein fokus på kompetanse, og det skal utarbeidast ein kompetanseplan for heile kommunen.

Fordeling av årsverk i Lom kommune	Totalt	Menn	Kvinner
Heile kommunen	170,49	32,69	137,80
Stab	6,20	4,00	2,20
Støttefunksjon ¹⁾	15,11	5,70	9,11
Garmo Oppvekstsenter	9,60	7,40	2,20
Loar barnehage	17,73	17,33	0,40
Loar skule og Lom musikk- og kulturskule	16,69	3,39	13,30
Lom ungdomsskule	11,30	4,30	7,00
MTN	24,75	13,60	11,15
Helse og Velferd	22,72	3,10	19,62
Pleie og Omsorg	67,30	2,50	64,80

1) Lærling er med på 0,3 årsverk

Nokre indikatorar på forskjeller mellom menn og kvinner	Menn	Kvinner
Talet på tilsette	52	224
Prosent	18,84%	81,10%
Gjennomsnitt stillingsstorleik	76,85	74,76
Gjennomsnitt årsløn	401.097,-	367.075,-
Gjennomsnitt alder	49,70	46,55
Talet på faste tilsette i full stilling	24	80
Prosentfordeling kjønn	23,1%	76,9%
Gjennomsnitt alder	50,83	45,46
Talet på deltidstilsette i faste stillingar	18	143
Prosentfordeling kjønn	11,2%	88,8%
Gjennomsnitt stillingsstorleik	52,08	61,67
Talet på vikarar	12	60
Gjennomsnittleg stillingsstorleik	55,68	38,86
Gjennomsnittleg alder	42,00	41,15

4.4 Sjukefråvær

Lom kommune har skrive under IA-avtalen, noko som forpliktar til arbeid med nærvær og eit inkluderande arbeidsliv. Dette arbeidet er eit samarbeid mellom arbeidsgjevar, arbeidstakar, tillitsvalde og verneombod.

Det totale fråværet på dei ulike tenesteområda i 2011	Menn	Kvinner
Stab	-	0,6%
Støttefunksjon	3,7%	3,7%
Garmo Oppvekstsenter	5,9%	9,3%
Loar barnehage	19,4%	6,8%
Loar skule og Lom musikk- og kulturskule	0,8%	7,3%
Lom ungdomsskule	1,1%	0,4%
MTN	2,1%	16,5%
Helse og Velferd	4,1%	4,2%
Pleie og Omsorg	2,4%	8,2%

Sjukefråvær	2008	2009	2010	2011
1-16 dagar	2,7%	1,8%	1,8%	2,0%
17-40 dagar	1,7%	1,1%	1,5%	1,1%
41 dagar +	2,8%	4,5%	4,2%	3,1%
Totalt	7,2%	7,4%	7,5%	6,2%

4.5 Seniorpolitisk plan

Arbeidsmiljø og trivsel for dei tilsette står i fokus. Alle, utan omsyn til alder, er like viktige. For å legge til rette for dette vart det frå juni 2007 vedteke ein seniorpolitisk plan. Tilsette mellom 62 til og med 64 år får høve til å velje "seniorløn" eller å ta ut fridagar etter nærare avtale. Målet er at denne gruppa skal føle seg verdsette og at det vert lagt tilsette for at dei skal stå lenger i arbeid. I 2011 hadde Lom kommune 33 som fylte 60 år eller meir. Av desse hadde 7 ei senioravtale, kor fordelinga var 2 menn og 5 kvinner, og 2 har ein delvis AFP.

4.6 Verneombod og tillitsvalde

Tillitsvalde og verneombod er viktige ressursar for Lom kommune, og det blir lagt til rette for opplæring av dei som innehar desse verv. Vi har lagt opp til ein fast møteplan med dei tillitsvalde, og i Lom kommune er Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Delta, DNJ, NSF, NETF, FO, NFF, NITO, Naturvitarane og Samfunnsvitarane representerte.

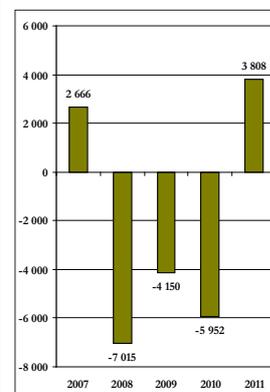
5. Økonomisk oversyn

5.1 Økonomi

5.1.1 Driftsrekneskapen

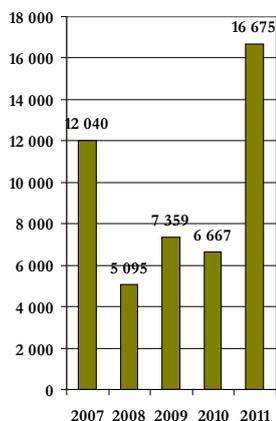
		2011		2010	
		Notar	Rekneskap	Justert budsjett	Rekneskap
Driftsinntekter:	9, 10, 24, 25				
Brukarbetaling			7 601 411	7 266 500	7 701 939
Andre sals- og leigeinntekter			35 249 699	31 030 500	33 912 859
Overføringer med krav til motyting			26 432 992	34 036 126	28 303 937
Rametilskot	23		76 613 074	75 076 000	57 321 112
Andre statlege overføringer			8 055 362	6 178 862	10 152 717
Andre overføringer			12 100 147	611 812	467 162
Skatt på inntekt og formue			36 999 905	39 553 000	40 688 631
Eigedomsskatt			3 180 691	3 043 800	3 182 046
Andre direkte og indirekte skattar			6 133 773	13 900 000	6 050 928
Sum driftsinntekter			212 367 054	210 696 600	187 781 331
Driftsutgifter:	9, 10, 23, 24, 25				
Lønsutgifter	20		113 183 606	109 080 500	103 814 926
Sosiale utgifter	3		21 874 136	24 761 173	19 391 683
Kjøp av varer og tenester som går inn i tenesteproduksjonen			31 906 953	26 843 474	27 463 239
Kjøp av varer og tenester som erstattar tenesteproduksjonen			24 336 005	18 866 142	23 206 695
Overføringer	8, 19		13 016 471	12 509 782	11 446 745
Avskrivningar			8 971 124	8 954 153	8 476 089
Fordelte utgifter			-4 728 897	-4 721 610	-66 000
Sum driftsutgifter			208 559 397	196 293 614	193 733 378
Brutto driftsresultat			3 807 657	14 402 986	-5 952 047
Finansinntekter:					
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak			15 172 746	15 070 420	14 554 411
Gevinst på finansielle instument			0	0	0
Mottekne avdrag på utlån			175 570	65 000	133 494
Sum eksterne finansinntekter			15 348 316	15 135 420	14 687 905
Finansutgifter:					
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	13		3 959 605	3 838 719	3 840 058
Tap på finansielle instument			0	0	0
Avdragsutgifter	13		7 269 557	7 029 893	6 623 845
Utlån			223 268	65 000	81 500
Sum eksterne finansutgifter			11 452 430	10 933 612	10 545 403
Resultat eksterne finanstransaksjonar			3 895 887	4 201 808	4 142 502
Motpost avskrivningar			8 971 124	8 954 153	8 476 089
Netto driftsresultat	22		16 674 668	27 558 947	6 666 544
Interne finanstransaksjonar:					
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessig mindreforbruk			4 299 436	4 299 436	3 478 651
Bruk av disposisjonsfond	6		4 429 391	6 129 448	3 049 229
Bruk av bundne fond	6		6 793 753	4 851 504	4 560 159
Bruk av likviditetsreserve	6		0	0	0
Sum bruk av avsetningar			15 522 580	15 280 388	11 088 039
Overført til investeringsrekneskapen	12		1 916 772	20 089 642	2 071 829
Dekning av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk			0	0	0
Avsetningar til disposisjonsfond	6		7 942 173	7 881 273	3 429 524
Avsetningar til bundne fond	6		17 284 739	14 868 420	7 953 794
Avsetningar til likviditetsreserven	6		0	0	0
Sum avsetningar			27 143 683	42 839 335	13 455 147
Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	15		5 053 564	0	4 299 436

Utvikling i brutto driftsresultat 2007-2011.
Tal i tusen kroner.

Utvikling i netto driftsresultat 2007-2011.

Tal i tusen kroner.

Utvikling av driftsresultat frå 2007 til 2011: (tal i tusen kroner)

	2007	2008	2009	2010	2011
Sum driftsinntekter	156 525	161 836	177 075	187 781	212 487
Sum driftsutgifter	153 860	168 850	181 225	193 733	208 679
Brutto driftsresultat	2 666	-7 015	-4 150	-5 952	3 808
Resultat eksterne finanstransaksjonar	1 906	4 098	3 210	4 143	3 896
Motpost avskrivningar	7 468	8 012	8 299	8 476	8 971
Netto driftsresultat	12 040	5 095	7 359	6 667	16 675

5.1.2 Balanserekneskapan

	Notar	2011	2010
Eigendelar:			
Anleggsmidler		481 001 907	459 865 689
Av dette:			
Faste eigedommar og anlegg	11	239 389 847	238 117 903
Utstyr, maskinar og transportmiddel	11	3 747 837	3 172 879
Utlån		46 716 030	43 323 303
Aksjar og andeler	4, 5	9 060 289	8 423 326
Pensjonsmidlar	3	182 087 904	166 828 278
Omløpsmidlar	2	108 061 008	93 696 560
Av dette:			
Kortsiktige fordringar	21	18 342 317	11 943 347
Premiavvik		1 432 816	2 271 956
Aksjar og andeler		0	0
Sertifikat		0	0
Obligasjonar		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskott	18	88 285 875	79 481 257
Sum eigendelar		589 062 915	553 562 249
Eigenkapital og gjeld:			
Eigenkapital		212 784 875	200 420 524
Av dette:			
Disposisjonsfond	6, 26	25 096 017	24 516 615
Bundne driftsfond	6	36 372 284	27 399 103
Ubundne investeringfond	6	6 455 862	7 589 210
Bundne investeringsfond	6, 27, 28, 29	913 354	1 110 316
Endring i rekneskapsprinsipp som påverkar AK Drift		-2 910 801	-2 910 801
Endring i rekneskapsprinsipp som påverkar AK Invest		-369 896	-369 896
Rekneskapsmessig mindreforbruk	15	5 053 564	4 299 436
Rekneskapsmessig meirforbruk	15	0	0
Udisponert i investeringsrekneskap		0	0
Udekket i investeringsrekneskap		0	-89 963
Likviditetsreserve		0	0
Kapitalkonto	7	142 174 491	138 876 503
Langsiktig gjeld	14	346 596 442	323 492 058
Av dette:			
Pensjonsforpliktingar	3	233 183 390	214 560 023
Ihendehavarobligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	13, 14	113 413 052	108 932 035
Kortsiktig gjeld	2	29 681 598	29 649 667
Av dette:			
Kassakredittlån		0	0
Anna kortsiktig gjeld		29 681 598	29 649 667
Premiavvik		0	0
Sum eigenkapital og gjeld		589 062 915	553 562 249

5.1.3 *Investeringsrekneskapen*

	Rekneskap 2011
10098 Leasing biler	1 434 459
10104 Edb-utstyr/programvare	358 858
10125 Utleigebustad ii-gjeisar	2 106 799
40009 Fleirbrukshall-detaljprosjekt	2 744 549
42101 Utskifting/nyanlegg va-ledninger	740 644
42107 Brann og fjellrednings stasjon	374 084
42146 Bil- driftsoperatør	114 611
42204 Lom helseheim -heis	700 850
42210 Fleirbrukshus	352 805
42241 Lom samfunnshus - vedlikehald	77 502
42268 Drengjestugu	436 561
80003 Omsorg og trygdebustader	683 783
T o t a l t	10 125 506

5.1.4 *Finansieringsanalyse*

	2011		Rekneskap
	Rekneskap	Just. budsjett	2010
<u>Anskaffing av midlar:</u>			
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	212 487 136	210 696 600	187 781 331
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	1 278 336	15 475 000	885 980
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjonar	23 803 066	94 517 879	21 760 336
Sum anskaffing av midlar	237 568 539	320 689 479	210 427 647
<u>Bruk av midlar:</u>			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	199 708 355	187 333 461	185 257 289
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	11 399 820	129 783 459	8 935 985
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjonar	17 444 001	12 262 291	16 521 826
Sum bruk av midlar	228 552 175	329 379 211	210 715 100
Anskaffing - bruk av midlar	9 016 364	-8 689 732	-287 453
Endring i ubrukte lånemidlar	5 266 153	0	-4 033 454
Endring i rekneskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0
Endring i rekneskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0
Endring i arbeidskapital	14 282 517	-8 689 732	-4 320 907
Avsetninger og bruk av avsetninger			
Avsetningar	31 267 157	22 989 656	16 655 578
Bruk av avsetningar	22 250 794	31 685 388	16 853 068
Til avsetning seinare år	0	0	89 963
Netto avsetningar	9 016 364	-8 695 732	-287 453
<u>Interne overføringar og fordelinger</u>			
Interne inntekter mv	16 878 863	35 051 807	15 066 094
Interne utgifter mv	16 878 863	35 051 807	15 066 094
Netto interne overføringar	0	0	0

	Rekneskap 2011	Rekneskap 2010
Oversikt endring arbeidskapital		
<u>Omløpsmidlar:</u>		
Endring betalingsmidlar	8 804 618	355 413
Endring ihendehaverobligasjonar og sertifikat	0	0
Endring kortsiktige fordringer	6 398 970	-4 053 305
Endring premieavvik	-839 140	713 618
Endring aksjer og andelar	0	0
Endring omløpsmidlar (a)	14 364 448	-2 984 273
<u>Kortsiktig gjeld:</u>		
Endring kortsiktig gjeld (b)	-31 931	-1 403 310
Endring arbeidskapital (a-b)	14 332 517	-4 387 583

5.1.5 *Avviksmelding - inntekter og driftutgifter*

Sjå note 24 på side 67.

5.1.6 *Langsiktig gjeld og pensjonsforpliktingar*

Tal i tusen kroner	2007	2008	2009	2010	2011
Total langsiktig gjeld	289 603	310 375	314 484	323 492	346 596
Av dette er pensjonsforpliktingar	161 324	187 026	196 533	214 560	233 183
Langsiktig gjeld utan pensjonsforpliktingar	128 279	123 348	117 951	108 932	113 413
Tal i tusen kroner	2007	2008	2009	2010	2011
Eigenkapital	198 802	204 945	196 044	200 421	212 785
Totalkapital	514 773	542 298	538 774	553 562	589 063
Langsiktig gjeld	289 603	310 375	314 484	323 492	346 596
	2007	2008	2009	2010	2011
Eigenkapitalprosent	38,6	37,8	36,4	36,2	36,1
Udisponert på forskjellige fond:					
Tal i tusen kroner	2007	2008	2009	2010	2011
Bundne driftsfond	15 232	16 487	20 118	22 625	27 154
Bundne investeringsfond	4 384	3 114	4 261	1 110	913
Disposisjonsfond	12 949	17 830	22 099	21 448	23 378
Ubundne investeringsfond	9 153	5 111	6 475	5 853	-1 126
Rekneskapsmessig mindreforbruk	7 897	5 200	3 479	4 299	5 054

5.2 Finansiell rapport

5.2.1 Føremålet med finansforvaltninga

Overordna mål

- Finansforvaltninga har som overordna føremål å sikre stor grad av forutsigbarhet for Lom kommune sin finansielle stilling.
- Finansforvaltning skal gje ei rimelig avkastning, utan å ta vesentleg finansiell risiko.

Delmål

- Kommunen skal til kvar tid ha likviditet til å dekkje dei forpliktingar som kommunen har.
- Plassert overskotslikviditet skal over tid gje ei god og konkurransedyktig avkastning. Dette skal gjerast innanfor definerte krav til likviditet og risiko.
- Lånte middel skal over tid gje lågast mogleg totalkostnad. Vurdering av dette skal skje innanfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko. Det skal takast omsyn til at det er behov for å ha forutsigbare lånekostnader.
- Forvaltning av eventuelle langsiktige finansielle aktiva, utanom middel berekna til å dekke daglege fordringar til driftsføremål, skal skje etter same overordna forsiktige prinsipp som for annan likviditet.

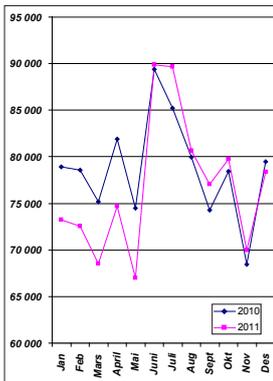
5.2.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal pr. 31.12.2010	01.01.2011 – 31.12.2011
Renteinntekter og aksjeutbytte	Kr 14 394 000
Avkastning i %	11,7 %
Langsiktig gjeld utanom pensjonsforpliktingar	Kr 113 413 000
Effektiv lånerente	3,6 %
Aksjar og utlån	Kr 35 134 000

5.2.3 Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar for driftsføremål

- Kommunen sine middel til driftsføremål (og ledig likviditet) kan plasserast i bankinnskot, pengemarknadsfond og renteberande verdipapir med kort løpetid. Alle plasseringar skal gjerast i norske kroner (NOK).
- Driftslikviditet til kommunen skal plasserast i kommunen sin hovudbank. I tillegg kan det gjerast innskot i andre spare- eller forretningsbankar.
- Kommune skal til kvar tid ha likviditet til å dekkje dei forpliktingar som kommunen har.
- Kommunen sine likvider er plassert i bankinnskot. Pr 31.12.2011 er kr 20 000 000 plassert til fastrente med bindingstid 1 år.
- Likvider elles er plasserte til flytande rente, og er til kvar tid disponible midlar.

Likvide midlar gjennom året

Likvide midlar gjennom året	2010	2011
Januar	78 905	73 248
Februar	78 565	72 528
Mars	75 208	68 513
April	81 929	74 709
Mai	74 489	66 998
Juni	89 358	89 863
Juli	85 242	89 656
August	79 938	80 686
September	74 284	77 046
Oktober	78 417	79 740
November	68 442	69 954
Desember	79 464	78 367

5.2.4 Forvaltning av kommunen sin gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler

Forvaltning av kommunen sin gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler

Sum lånebehov for 2011 etter kommunestyret sitt budsjettvedtak var kr 8 000 000.

Pr 31.12.2011 var det ikkje teke opp lån. Vedtak om låneopptak til fleirbrukshall er halde utanfor denne berekninga, da nye regler gjer at det vart nytt vedtak i budsjettet for 2012.

Nye lån i 2011 er på kr 13 034 000. Låneopptaket i 2011 inkluderer vedtak om låneopptak for 2010 på kr 12 500 000.

Det er inngått avtaler om finansiell leasing, med berekna nåverdi/lånebeløp tilsvarande kr 1 434 000.

Det er ikkje gjort nokor refinansiering.

Ved utgangen av året hadde vi denne fordelinga mellom lån med flytande rente og fast rente:

- Fastrentelån: 49 %
- Flytande rente: 51 %

Finansreglementet seier at fordelinga på lånealternativa skal ha minimum 1/3 av låna skal vera lån til fastrente og minimum 1/3 av låna skal vera lån til flytande rente. Etter dette blir det vurdert til at deling av låna er innanfor reglementet sine krav.

Ved 1 % renteauke, vil våre utgifter på 1 år auke med kr 580 000.

Lån til flytande rente er på kr 58 000 000, medan innskot til flytande rente er på ca kr 55 000 000 – 60 000 000. Storleiken på lån til flytande rente og innskot til flytande rente er ca på same nivå. Dette indikerer ein liten renterisiko.

5.2.5 Forvaltning av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva

Føremål

Forvaltning av Lom kommune sine langsiktige finansielle aktiva har som føremål å sikre ei langsiktig avkastning som kan vera med på å gje innbyggjarane i Lom eit godt tenestetilbod. Det skal styrast etter ein rullerande investeringshorisont på 5 år, samtidig som ein forsøker å få ei rimeleg årleg bokført avkastning.

Sjå note 5 på side 57 for oversikt over aksjar og andelar i varig eige.

5.2.6 Dagens situasjon

Lom kommune har lån til AS Eidefoss, der kommunestyret tidlegare har vurdert at kommunen, saman med dei andre eigarkommunane kvar kan yte eit ansvarleg lån til selskapet med kr 30 mill.

5.3 Det totale målekartet

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Res. 2010	Res. 2011	Mål 2011
Økonomi	Økonomi- styring og drift	Brutto driftsresultat	-3,2%	1,8%	1,4%
		Netto driftsresultat	3,6%	7,9%	8,0%
	Finansiell styring	Eigenkapitalprosent	36,2%	36,1%	38%
		Gjeldsgrad (Gjeld/Eiegenkapital)	1,8	1,8	1,1
	Likviditets- styring	Kredittid fordringar	33 dagar		32 dagar
		Likviditetsgrad 1	3,2	3,6	3,4
		Arbeidskapital i prosent av driftsinntekter	34,3%	37,2%	40,0%
Med- arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,7	4,3	4,7
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,1	4,1	4,3
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,0	4,9	4,8
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,1	5,2	5,1
		Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,8%	2,0%
	Sjukefråvær langtid	5,7%	4,2%	3,9%	
	Svarprosent medarbeidarundersøking		59%	62%	83%
Læring og fornyng	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,7	4,5	4,6
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,3	4,0	4,3

5.3.1 Avvikskommentar til det totale målekartet

Ingen store avvik.

6. Oversikt frå tenesteområda

6.1 Staben til administrasjonssjefen

6.1.1 Hovudoppgåver

Hovudoppgåver - kultur

- Halde i hevd, vidareutvikle og formidle den lokale kulturen i Lom for bygdafolk og gjester.
- Kontakt og samarbeid med både lokale kulturberarar og kulturberarar utanfrå i større og mindre samanhengar.
- Sikre gode oppvekstkår, varierte kulturtilbod og medråderett for dei unge i Lom.

Hovudoppgåver - oppvekst

- Gje råd i skule- og barnehagesaker.
- Ha tilsyn med at skule og barnehage driv i samsvar med lover og forskrifter
- Vurdere, analysere og følgje opp resultat.
- Rapportere til kommune, fylkesmann og andre.
- Sakshandsamar i skule- og barnehagesaker.
- Pådrivar i utviklingsarbeid. Initiere og følgje opp.
- Følgje opp styringssignal
- Delta i regionalt samarbeid.
- Representere skuleeigar og barnehageeigar i ulike samanhengar.
- Delta i tverrfagleg samarbeid.

6.1.2 Kommenterar til utviklingstrekk

Kommenterar til utviklingstrekk - kultur

- Aktiviteten i friviljuge lag om lag som før.
- Fleirbrukshuset er under bygging. Vi får ei god løysing med tri hovuddelar: Idrettshall, kulturhus (opprusting av samfunnshuset) og vidaregåande skule i same bygget.
- Auka samarbeid med Skjåk og mellom dei ulike partane i Lom om koordinering av 17.maifeiring.
- Samarbeid med bygdamuseet om ulike tiltak i Presthaugen. Semje om å laga overordna plan.
- Førprosjekt om eit framtidig diktarsenter held fram delvis parallelt med planleggjinga av fleirbrukshus.
- Ungdomsklubb fredagar. Ungdommens kulturmonstring (UKM) i samarbeid med dei andre kommunane i norddalen.
- Ungdomsrådet v. leiar og nestleiar har møte- og talerett i kommunestyret.
- Betre nettsider med den nye nettsida www.lom.no, men det blir framleis arbeidd for å betra sida.

Kommenterar til utviklingstrekk - oppvekst

- Større vekt på kvalitet i barnehagen. Krav til gode kvalitetssystem.
- Meir samarbeid mellom dei to barnehagane, felles fokusområde.
- Stadig nye tiltak frå sentralt hald for å betre resultat i skulen.
- Skulane i Lom har felles satsingsområde, implementert i ulik grad.
- Alle skulane i Lom i ferd med å få på plass leserettleiar.
- Store endringar i ungdomsskulen. Nye fag.
- Endra statleg strategi for etter- og vidareutdanning av lærarar.

6.1.3 Utfordringar framover

Utfordringar framover - kultur

- Halde fram kontakt med friviljuge lag og koordinering av aktivitetar og arrangement.
- Inspirere til aktivt friviljug arbeid i bygda.
- Fylgje prosessen med byggjing av fleirbrukshus med kulturhus (renovering av Lom samfunnshus) og påbygg til vidaregåande skule. Fylle det nye storhuset med tenlege og varierte kulturaktivitetar.
- Arbeide fram mot ei realisering av eit diktarhus/litteratursenter. Få på plass samarbeidsformer, innhald, organisering og finansiering.
- Vera med å leggje til rette for større kulturhendingar som Diktardagar i Lom.
- Gjera Presthaugen til ein levande trivselsplass til ulike føremål i samarbeid med Lom bygdamuseum og Gudbrandsdalsmusea AS. Laga overordna plan for Presthaugen.
- Leggje til rette for aktivitetar, tilbod og medraderett i plan og arbeid for dei unge i Lom.
- Auke fokus på kulturbasert næring. Samordne det vide kulturområdet og fordele oppgåvene på fleire hender.

Utfordringar framover - oppvekst

- Oppfylle krav i lover, forskrifter og andre styringsdokument. Di mindre skular, di større utfordring.
- Halde fokus og framdrift ved sjukdom og permisjonar.
- Gjere politikarar til gode barnehage- og skuleeigarar.
- Tilstrekkeleg kompetanse og kapasitet på kommunenivå.
- Implementere satsingsområda.
- Følgje opp staten si satsing på vidareutdanning av lærarar.
- Rekruttere rektorar.

6.1.4 Resultatindikatorar for skulane i Lom

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15. februar 2012	Lom 2009	Lom 2010	Lom 2011	Skjåk 2011	Vågå 2011	Komm-gruppe 2011	Opp-land 2011	Heile landet 2011
Netto driftsutgifter til grunnskulesektor per innbyggjar 6-15 år	101 474	102 758	109 211	116 698	113 434	104 440	99 198	91 733
Netto driftsutgifter til skulelokale, per innbyggjar 6-15 år	15 184	18 060	20 090	16 901	20 808	16 115	16 255	15 131
Netto driftsutgifter til skuleskyss, per innbyggjar 6-15 år	3 416	2 950	4 108	5 649	3 661	3 033	2 947	1 795
Netto driftsutgifter til skulefritidsordning, per innbyggjar 6-9 år	1 026	1 044	1 606	5 386	1 877	4 455	3 564	3 894
Andel elevar i grunnskulen som får spesialundervisning, prosent	8,1	7,0	5,3	5,8	7,8	10,6	7,7	8,6
Timer spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt	17,8	17,3	12,9	16,2	19,4	18,8	17,2	18,3
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskuleundervisning, per elev	103 259	102 810	105 761	116 580	113 527	108 042	104 803	98 244
Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskulen	3 111	2 585	2 767	1 700	2 050	1 839	1 625	1 484
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 1. til 4. årstrinn	10,0	10,4	10,5	8,9	10,7	11,0	11,6	12,9
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 5. til 7. årstrinn	11,3	13,3	10,9	9,9	12,5	11,3	12,2	12,9
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 8. til 10. årstrinn	12,2	12,0	11,7	9,1	11,7	12,7	13,2	14,5
Gjennomsnittlige grunnskulepoeng	38,3	39,6	39,6	40,5	41,0

6.1.5 *Rekneskapsoversikt*

	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Administrativ stab			
Lønsutgifter	4 207 477	4 527 133	-319 656
Kjøp av varer og tenester	1 685 372	1 418 024	267 348
Kjøp av tenester frå andre	1 057 784	1 157 600	-99 816
Overføringar	3 081 390	3 221 337	-139 947
Finansutgifter/transaksjonar	315 000	0	315 000
Salsinntekter	-94 813	-65 000	-29 813
Refusjonar	-2 459 566	-2 123 700	-335 866
Overføringar	0	0	0
Finansinntekter/transaksjonar	-478 217	-429 273	-48 944
T o t a l t	7 314 427	7 706 121	-391 694

6.1.6 *Kommentarar til avvik*

Ingen store avvik

6.2 Støttefunksjonen

6.2.1 Hovudoppgåver

Støttefunksjonen skal yte service overfor dei andre resultatområda i kommunen. På denne måten får dei andre resultatområda hatt fokus på sine primæroppgåver. Støttefunksjonen har og oppgåver som er retta mot innbyggjarane i kommunen. Støttefunksjonen har ansvaret for disse oppgåvene:

- Arbeidsgjevarkontrollen, (samarbeid i Nord-Gudbrandsdalen som utfører bokettersyn av lønnsområde på arbeidsplassar i regionen). Lom kommune administrerer ordninga.
- Biblioteket
- Informasjon
- IT/IKT
- Personalavdeling
- Økonomiavdeling
- Servicetorg
- Skatteoppkrevjing
- Tilflytting

6.2.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Krav til både ekstern- og intern informasjon er stor. Ny heimesideplattformer gjev det mogleg å gje betre informasjon både internt og eksternt. Vår heimeside vart rangert som ei av dei beste i Noreg i 2011 på lik line med 2010. Ei rangering av offentlege nettstader (ca 860 nettstader) som er gjennomført av Norge.no.
- Presset på kommunal økonomi er stor. Sentrale styremakter signaliserer stramme budsjett.
- Stor og variert saksmengde set krav til fleksibel organisasjon og kompetanse.
- Det er eit "press" om utviding av det enkelte tenesteområde sine rammer. Dette set krav til ytterligere styrking av styringa i kommunen. For å møte dette må det til ei systematisk analyse av økonomi, kvalitets- og medarbeidarindikatorar.
- Det partssamansette arbeidet med ny arbeidsgjevarstrategi er krevjande både fagleg og tidsmessig. Arbeidet er svært viktig for å leggje grunnlaget for ei best mogleg satsing for å gjera Lom som ein attraktiv arbeidsgjevar framover.
- Som ein følge av arbeidet med arbeidsgjevarstrategien, vart det søkt om opptak i prosjektet "Saman om ei betre kommune" i regi av KRD, KS og fagorganisasjonane sentralt. Lom kommune vart teke opp i prosjektet, med kompetansestyring som tema. Dette arbeidet er grunnlagt på eit trepartssamarbeid, med politisk nivå, tillitsvalde og administrasjonen.
- Godt besøk og utlån ved Lom folkebibliotek
- Det er stor aktivitet på fjernlån (innlån av bøker m.m. frå andre bibliotek)
- Biblioteket er mykje brukt av tilreisande for oppkopling mot internett
- Det er behov for å satse meir på formidling.
- Tett samarbeid med skulane fortsett.
- Godt samarbeid med dei andre biblioteka i regionen.
- Det blir arbeidd med vidareutvikling av Nasjonalparkbiblioteket.
- Det er auka krav til internkontroll i kommunal sektor. Støttefunksjonen har fått i oppdrag å vurdere implementering av elektronisk internkontrollsystem (kvalitet og HMS) i heile kommuneorganisasjonen. Dette arbeidet vil fortsette i 2012.
- System for oppgåvestyring for Støttefunksjonen skal implementerast.

6.2.3 Utfordringar framover

- Fortsette utvikling av rapporteringsrutinar
- Implementere produkt/tenestekatalog/oppgåvestyring for Støttefunksjonen, som er ei oversikt, bestillings- og styringssystem av dei oppgåvene Støttefunksjonen yter til dei andre resultatområda.
- Fortsette utviklinga av intranettet.
- Gjennom informasjonsarbeidet, leggje til rette for god omdømebygging av kommunen, samt få synleggjort Lom kommune som arbeidsgjevar.
- Oppretthalde eit høgt nivå på tenester levert av biblioteket.

- Utvikling av ny arbeidsgjevarstrategi og strategisk kompetansestyling. Arbeidet er eit tre – partssamarbeid.
- Få sett i verk arbeidet med vurdering av elektronisk internkontroll-/kvalitetsstyringssystem for heile kommunen.
- Utnytting av oppgradert økonomi- og personalsystem.
- Eigedomsskattetaksering

6.2.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011	
Brukarar økonomi-avdelinga	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå økonomiavdelinga?	5,1	4,9 **)	4,9	
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i økonomistyring?	3,9	-	4,5	
		Opplever du at rekneskapen er ajour og fullstendig for å nytte han i den daglege økonomistyringa?	4,7	4,2 **)	4,5	
	Målt kvalitet	Kredittid fordringar	33 dagar		27 dagar	
Brukarar løn og personal	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå løn?	4,8	5,0 **)	4,8	
		Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå personal?	4,8	4,3 **)	4,8	
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i personalspørsmål?	3,9	-	4,0	
Brukarar Service-torget	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå servicetorget?	4,8	4,4 **)	4,5	
		Målt kvalitet	Restansar i sak/arkivsystemet	15,3 %	16,0%	15%
Brukarar IKT	Opplevd kvalitet	Andel saker handsama innan 14 dagar	42,2 %	58%	80%	
		Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå IKT?	5,1	4,5 **)	5,0	
		Kor tilfreds er du med kommunens dataløysing og kommunens/regionens fagprogramløysingar?	4,2	3,3 **)	4,5	
Brukarar informasjon	Opplevd kvalitet	Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i dataløysing?	4,4	3,5 **)	5,0	
		Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå informasjonsavdelinga?	4,0	4,0 **)	5,0	
		Målt kvalitet	Total score i kvalitet på heimesida	92%	89%	92%
Brukarar biblioteket	Opplevd kvalitet	Besøkande på kommunenettstaden pr. veke	2 112	4 380	12 000	
		Besøkande på Lom.no gjennomsnitt pr. veke	285	210	6 000	
		Målt kvalitet	Utlån pr. innbyggjar	Nr 1 i Oppland	*)	Nr 1 i Oppland
		Kor flinke er dei tilsette til å hjelpe deg?	5,8	5,9	5,5	
		Er det mogleg å påverke lånetilbudet?	5,7	5,2	5,5	
Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Korleis er informasjon om nye bøker	5,3	5,2	5,3	
		Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,4	4,5	4,5	
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	5,1	5,0	
		Løysar dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,7	5,0	4,8	
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,0	5,3	5,0	
		Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,7%	1,9%	1,7 %
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	Sjukefråvær langtid	2,9%	2,0%	2,9 %	
		I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,9	4,4	5,0	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,6	3,9	5,0	

*) Bibliotekstatistikken for 2011 er ikkje klar.

***) Det vart ein feil i datagrunnlaget for brukaundersøkinga, og det gjer at talgrunnlaget ikkje er direkte samanliknbart med tidlegare år.

6.2.5 Rekningsoversikt

Støttefunksjonen	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	9 432 734	13 182 473	-3 749 739
Kjøp av varer og tenester	1 852 864	1 116 476	736 388
Kjøp av tenester frå andre	12 017 593	8 394 600	3 622 993
Overføringar	1 830 452	1 704 835	125 617
Finansutgifter/transaksjonar	40 655 264	53 230 727	-12 575 463
Salsinntekter	-20 077 405	-16 733 600	-3 343 805
Refusjonar	-2 977 006	-18 159 802	15 182 796
Overføringar	-134 807 790	-133 292 800	-1 514 990
Finansinntekter/transaksjonar	-22 439 710	-23 862 752	1 423 042
Sum Støttefunksjon	-114 513 004	-114 419 843	-93 161

6.2.6 Resultatindikatorar

Finansielle nøkkeltal	KOSTRA-tal basert på forebels rapportering 15. februar 2012			Komm.- gruppe 2011	Opp- land 2011	Heile landet 2011		
	Lom 2009	Lom 2010	Lom 2011					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-2,0	-2,8	1,8	4,1	2,3	1,8	1,6	1,7
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,5	4,0	7,9	9,2	4,2	2,0	2,6	1,8
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	177,6	172,3	164,3	203,2	218,3	199,7	185,4	190,9
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	38,6	34,3	37,2	41,4	33,5	20,5	25,4	22,0
Frie inntekter i kroner per innbyggjar	38 906	41 710	48 597	46 581	51 060	47 764	43 264	42 625
Netto lånegjeld i kroner per innbyggjar	28 093	26 280	24 505	12 478	64 120	50 181	35 592	41 402

6.2.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
Tenesteleiar - årsverk	1	1	1	1	1
<u>Økonomiavdelinga:</u>					
Talet på årsverk	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Talet på bilag	11 433	11 513	11 754	12 079	12 346
<u>Sevicetorget:</u>					
Talet på årsverk	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Talet på journalpostar	5 100	5 050	5 575	4 900	5 719
Søknader om etableringstilskot	18	10	12	Opphøyr	-
Søknader om skjenkeløyve	17	35	9	3	12
Talet på formannskapsmøte	20	21	24	17	20
Talet på kommunestyremøte	9	10	9	8	8
Talet på budsjettutvalsmøte	8	7	5	6	7
Talet på andre utvalsmøte	0	15	30	32	87

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Biblioteket:</u>					
Utlån pr innbyggjar	10,0	10,2	9,7	9,8	10,0
Gjennomsnitt i Oppland	4,6	4,9	5,0	4,9	*)
Besøk pr innbyggjar	7,7	7,1	8,2	8,0	8,8
Gjennomsnitt i Oppland	3,7	3,9	3,9	3,9	*)
<u>Personal:</u>					
Talet på årsverk	1	1	1	1	1
Talet på saker i adm.utvalet	9	6	4	3	4
Talet på saker i tilsettingsutvalet	60	46	45	37	45
Talet på faste tilsettingar	26	27	31	12	19
Talet på avslutta arbeidsforhold	16	13	17	23	13
<u>Arbeidsgjevarkontrollen:</u>					
Talet på årsverk	3	3	3	3	3
<u>Informasjon:</u>					
Talet på årsverk	1	1	1	1	1
Elektroniske skjema på heimesida	3	22	35	44	48
Vitjingar på heimesida, pr. veke	17 170	16 253	11 071	2 111	4 380
Total score frå Norge.no, prosent	52	53	88	92	89
Talet på utgåver av Lomsnytt	3	4	2	2	1

*) Bibliotekstatistikken for 2011 er ikkje klar.

6.2.8 Kommentarer til avvik

- Avvik i lønsutgifter er i det vesentlige aktuarberekning på pensjonsforsikring i samband med årsoppgjøret som ga ein annan føresetnad enn det som var innlagt i budsjettet. Disse transaksjonane gjeld heile kommunen og ikkje berre Støttefunksjonen. Det er og meir refundert i fødsels- og sjukepengar, men dette må ein sjå saman med kjøp av tenester frå Vågå og Skjåk kommunar.
- Kjøp av tenester frå andre, må ein sjå saman med lønsutgifter og salsinntekter, jf punktet over.
- Kjøp av konsesjonskraft syner ei kostnad på 2,5 mill kr over budsjettet, medan inntektene under punktet salsinntekter syner 2,9 mill over budsjettet. Disse punkta må ein sjå saman.
- Punktet overføringar har eit overforbruk på kr 125 000. Dette er i det vesentlege meirverdiavgift, som må sjåast saman med inntektssida, da dette blir refundert 100% gjennom mva – kompensasjonsordninga.
- Under posten finansutgifter/transaksjonar ligg overføring av momskompensasjon til finansiering av investeringar med kr 18 mill mindre enn budsjettet, pga at investeringar ikkje har blitt sett i verk. I denne posten ligg og avsetjingar til diverse fond. Renteutgifter på løpande lån er kr 124 000 over budsjettet. Betalte avdrag er kr 240 000 over budsjettet. Dette skyldes innbetalingar av avdrag på lån ytt gjennom kommunen.
- Sjå kulepunkt 2 over for posten avvik på salsinntekter.
- Under posten refusjonar, ligg budsjettet momskompensasjon av investeringar med kr 16 mill.
- Av valde rekneskapsmessig prinsipp finn ein ikkje inntektene av dette under dette ansvarsområde. Ein har derfor avvik på dette beløpet. Den rekneskaps- og budsjettmessige praksis for dette vil bli vurdert. Det er elles mindre avvik.
- Overføringane frå staten har eit positivt avvik på kr 1 130 000, der skatteinngangen på landsbasis er den vesentlege årsaka. Det er elles positivt avvik i forskjellig rentekompensasjon gjennom husbanken.
- Bruk av fond med kr 1 450 000 er den vesentlege årsaka til avviket på posten finansinntekter/transaksjonar.

6.3 Loar skule

6.3.1 Hovudoppgåver

Hovudoppgåver Loar skule

- Loar skule skal leggje til rette for læring og utvikling for kvar enkelt elev: tilpassa opplæring i eit inkluderande og motiverande læringsmiljø.
- Loar skule skal vera ein skule med tryggleik, trivsel og omsorg der læring er meiningsfylt og samarbeid og inkludering er nøkkelord.
- Framhald i satsing på dei 5 grunnleggjande dugleikane i Kunnskapsløftet/kvalitetssikre læringsmiljøet slik at dette blir ein realitet.
- Skapa eit læringsmiljø som gjer at elevane opplever meistring og tru på seg sjølve.
- Vidareutvikle vurderingsarbeidet: skal føre til auka læringsutbytte for elevane.
- Vidareutvikle vekeplanane med målbare læringsmål. Arbeide med nedbryting av læringsmåla (vurderingskriterier).
- Leggje til rette for godt samarbeid mellom heim og skule.
- Sikre gode overgangsordningar barnehage/skule og barneskule/ungdomsskule.
- Kompetanseheving av personalet.

Hovudoppgåver Lom musikk- og kulturskule

- Hovudoppgåver for Lom musikk- og kulturskule er å fremje eit rikare kulturliv i kommunen ved å kunne gje tilbod om opplæring innafor dei aktivitetane som speglar interessene hjå elevane. For å mangfaldig-gjera tilbodet, er ein heller ikkje framand for å freiste å skape interesse for aktivitetar som fram til nå ikkje har vore godt kjende/populære hjå barn og unge.
- Ein vil søkje å utvikle og forløyse kreativiteten hjå kvar enkelt elev, samstundes som ein legg vekt på å fremje forståing av, oppleving av og interesse for ulike kulturaktivitetar.
- Det å få Lom musikk- og kulturskule ut til folk er òg ei viktig oppgåve. Utanom å spegle glede og hygge, vil vi òg på den måten stadfeste posisjonen vår i lokalmiljøet.
- Målet er vidare å skape eit positivt barne- og ungdomsmiljø ved at elevane får høve til å vera med på verdfulle fritidsaktivitetar.

6.3.2 Kommenterar til utviklingstrekk

Kommenterar til utviklingstrekk Loar skule

Kunnskapsløftet set store krav til skulen som kunnskapsformidlar og som læringsarena. Skulen skal vera ein arena for læring.

Krav til elevvurdering og skulevurdering og dokumentasjon av dette.

Større fokus på elevane sitt skulemiljø, kap 9a i Opplæringslova.

Meir systematisk bruk av resultat frå brukarundersøkingar som grunnlag for vidare utviklings- og forbetningsarbeid.

Kommenterar til utviklingstrekk Lom musikk- og kulturskule

31.12.11 hadde Lom musikk- og kulturskule 135 elevplassar. 40 står på venteliste.

Tilstrøyinga/søknaden til kulturskulen held seg på eit høgt og stabilt nivå. Det er aukande interesse frå dei yngste for å kunne ta til i kulturskulen

6.3.3 Utdyringar framover

Utdyringar framover Loar skule

- Framhald i satsinga av dei fem grunnleggjande dugleikane.
- Vidareutvikle og innarbeide ein vurderingskultur for læring gjennomgåande for heile skulen.
- Tilpassa opplæring for alle.
- Aktivisering av skulemiljøutvalet ved skulen.
- Heimesida som informasjonskanal til foreldre og samfunnet elles.
- Fokus på godt arbeidsmiljø. Det er i følgje undersøkingar godt, men må oppretthaldast.
- Kontorarealet for dei tilsette er ei utfordring. Det er trøngt og vi har mykje utstyr.

Utdyringar framover Lom musikk- og kulturskule

- Det er ynskjeleg med tilgang på fleire rom slik at fleire lærarar kan undervise parallelt. Dette har betydning for vidareutvikling av kulturskulen som institusjon. Vi får eit betre lærarmiljø, enklare å diskutere ting i plenum mot å måtte vente til ein blir kalla inn til lærarmøte.
- Eit kontor som ikkje blir brukt til undervisning slik at lærarane kan bruke data eller kopieringsmaskina (som står i gangen og er eit freistande leika for elevane) utan å måtte forstyrre undervisning til kvarandre.

6.3.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Brukarar	Opplevd kvalitet	Sosial trivsel	4,4	4,1	4,7
		Trivsel med lærar	4,3	3,7	4,4
		Mobbing på skulen	1,3	1,8	1,1
		Fagleg rettleiing av lærar	3,4	3,1	4,5
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,2	4,4	4,5
Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,9	4,9	4,9
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,5	2,8	3,9
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,9	4,7	-
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	4,9	4,7	-
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	3,5	3,1	3,8
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	0,4 %	1,1 %	2,0 %
		Sjukefråvær langtid	4,2 %	4,6 %	4,0 %
Svarprosent med-arbeidarundersøking		88%	79%	92%	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet?	4,9	4,8	4,6
		I kva grad legg arbeids-gjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,7	4,1	4,1

6.3.5 Rekningsoversikt

Loar skule	Rekningskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	12 040 373	11 697 734	342 639
Kjøp av varer og tenester	2 274 164	2 225 879	48 285
Kjøp av tenester frå andre	23 389	27 040	-3 651
Overføringar	309 927	137 060	172 867
Salsinntekter	-477 954	-454 000	-23 954
Refusjonar	-1 398 708	-1 068 560	-330 148
Overføringar	-2 493	0	-2 493
Finansinntekter/transaksjonar	-220 200	-266 100	45 900
T o t a l t	12 548 498	12 299 053	249 445

6.3.6 Resultatindikatorar

Resultatindikatorane for alle skulane i Lom er samla i ein tabell i kapitlet 6.1.4 på side 19.

6.3.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
Elvetal pr. 31.12	161	152	160	171	166
Talet på tilsette lærarar	18	17	19	17	17
Av dei kvinner/menn	17 / 1	14 / 3	16 / 3	15 / 2	16 / 1
Talet på tilsette assistentar			4	5	4
Lærartettleik	11	11	10	11	12,7
<u>Musikk- og kulturskulen:</u>					
Talet på elevar/elevplassar	132 / 149	97 / 107	103 / 112	105/120	135/135
Talet på lærarar/årsverk	15 / 2,46	9 / 2,46	10 / 2,45	9 / 2,46	9 / 2,46

6.3.8 Kommenterar til avvik

Dei fem første indikatorane er henta frå elevundersøkinga 7.klasse gjennomførte våren 2011. Resultata frå denne er under måla vi hadde. Årsaker til dette kan vere mange, og ungdomsskulen har hatt eit ekstra auge når det gjeld dette sidan det er der elevane no går.

Indikatorar frå medarbeidarundersøkinga:

Dei tilsette er ikkje nøgde med standaren på arbeidslokala sine. Lærarane har arbeidsrom som husar mange tilsette og som fyller seg opp av naudsynt utstyr som dei treng dagleg.

Tiltak som blir sett i gang her er rydding av fellesareal.

Dei tilsette melder også om for dårleg tid til å gjera arbeidet sitt. Dette går på undervisningstid og er sentralt styrt. Tiltak vi på Loar kan setja i verk, er rydding av vår tid. Dvs at vi prioriterer arbeidsoppgåver.

Svarprosent medarbeidarundersøking er lågare enn målet. Vi hadde som mål å nå 92 %, men resultatet vart 79%. Det er betydeleg lågare, men tilfredsstillande. Det er likevel eit arbeid som må gjerast mot neste års gjennomføring for å få høgare svarprosent. Dette er eit av dei viktigaste verktya vi har å vurdere oss etter.

6.4 Garmo oppvekstssenter

6.4.1 Hovudoppgåver

- Arbeide for å skape eit godt læringsmiljø gjennom mykje og god vaksenkontakt. Gje barna tru på seg sjølv og eigne evner.
- Sikre godt samarbeid mellom heim og barnehage/skule.
- Arbeide aktivt med vidareutvikling av vurderingsarbeidet som skal føre til auka læringsutbytte for samtlege elevar.
- Kvalitetssikre læringsmiljøet med særskilt vekt på grunnleggjande ferdigheiter.
- Leggje til rette for ein trygg og god overgang barnehage-skule.
- Leggje til rette for å gje ei fagleg opplæring som gjer at ein klarar å nå dei fleste kompetansemåla i L-06.
- Viktig at elevane er godt førebudde til ungdomsskulen.
- Systematisk kvalitetsarbeid i barnehage og skule.

6.4.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Krav om dokumentasjon av elev og –skulevurdering.
- Rektor brukar stadig meir av arbeidstida til administrative oppgåver.
- Kvalitetsutvikling i barnehage. Skape felles plattform for leiing og utvikling av kvalitet og innhald i barnehagane i kommunen.
- Større søknad til dei eksisterande barnehageplassane. Dette fører til at det frå hausten 2011 blir oppretta ei avdeling til. Større søknad for plassar til ungar under 3 år.
- Fortsetje utvikling av vurderingspraksis som skal føre til meir og betre læring gjennom Vurdering for læring.

6.4.3 Utfordringar framover

- Ta aktivt i bruk Intranettsidene både for heimar og skule/barnehage.
- Arbeide systematisk for å opparbeide og utvikle ein god vurderingskultur.
- Sikre gode ,praktiske løysingar ved oppretting av ekstra avdeling i barnehagen frå hausten 2012.
- Sikre god organisering og ressursbruk for 2012/13. Viktig å få til god ressursfordeling med tanke på delingstimar og spesialundervisning, samt personalressursar.
- Stort fokus på det psykososiale arbeidet.
- Oppretthalde god kompatanse i personalet.

6.4.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Brukar skule	Opplevd kvalitet	Trivsel på skulen	*)	4,8	4,5
		Sosial trivsel	*)	4,5	
		Fagleg rettleiing av lærar	*)	3,5	4,0
		Mobbing på skulen	*)	1,4	1,4
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,8	4,7	5,5
Brukar barnehage	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	6,0	6,0	5,5
		Foreldra sine moglegheiter for medinnflytelse	4,5	4,8	4,7
		Respektfull behandling av barnet	5,5	5,3	5,5
		Barnehagen sitt bidrag til språkutviklinga til barnet	5,0	5,0	5,0
		Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste	0	0
		Kor mange barn når aldersrelevante språkmål før skulestart	80%	80%	80%
Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	5,3	5,1	5,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,9	3,7	3,9
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	-	5,2	-
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	-	-	-
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	4,1	3,7	4,0
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	2,4%	3,3%	4,5%
		Sjukefråvær langtid	1,4%	4,5%	2,0%
	Svarprosent medarbeidarundersøking	100	86%	100	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,5	4,3	4,5
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,5	4,1	4,5

*) Kan ikkje offentleggjerast på grunn av personvern

6.4.5 Rekneskapsversikt

Garmo oppvekstssenter	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	6 121 275	5 129 152	992 123
Kjøp av varer og tenester	976 698	887 386	89 312
Kjøp av tenester frå andre	112 835	118 424	-5 589
Overføringar	89 513	165 388	-75 875
Salsinntekter	-364 330	-412 200	47 870
Refusjonar	-458 968	-90 336	-368 632
Finansinntekter/transaksjonar	-33 150	-29 500	-3 650
T o t a l t	6 443 874	5 768 314	675 560

6.4.6 Resultatindikatorar

Resultatindikatorane for alle skulane i Lom er samla i ein tabell i kapitlet 6.1.4 på side 19.
Resultatindikatorane for barnehagane i Lom er samla i ein tabell i kapitlet 6.6.6 på side 35.

6.4.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Garmo barnehage:</u>					
Talet på avdelingar	1	1	1	1	1
Talet på årsverk, pedagogar	1,07	1	1,3	1,1	1,1
Talet på årsverk, fagarbeidarar	2,4	2	2	2,1	2,8
Talet på årsverk, ufaglærte	0	0,5	0,5	0,7	0
Sum talet på årsverk	3,47	3,5	3,8	3,9	3,9
Talet på barn under 3 år	3	4	3	4	4
Talet på barn over 3 år	13	13	13	14	12
Sum talet på barn	16	17	16	18	16
<u>Garmo skule:</u>					
Elvetal pr. 01.10	33	32	33	33	30
Talet på tilsette lærarar	7	6	6	6	6
Av dei kvinner/menn	5k/2m	4k/2m	4k/2m	4k/2m	4k/2m
Talet på tilsette assistentar			3	3	3
Lærartettleik	7,6	6,8	7,4	7,6	7,6

6.4.8 Kommenterar til avvik

- Avvik i budsjett/rekneskap. Underskot på lønsbudsjett på kr. 992 123. Dette gjeld barnehagen. Frå 1.8.11-31.12.12 var det ei auke i assistentstilling på 10%. Ein medarbeidar var overflyta frå Loar barnehage til Garmo. Vedkomande hadde ein stillingprosent på 80. I Garmo var det behov for assistent i 70 % stilling, men for å behalde assistenten fekk vedkomande behalde sine 80% stilling.
- Frå 1.8.11-30.9.12 var det ei overbemanning tilsvarande 50 % assistentstilling. Grunnen til dette er at ein tilsett sa opp stillinga si i Garmo barnehage frå 1.10.11 og det var behov for ein ny tilsett. For å sikre at det vart kompetent personale i denne stillinga vart jobben utlyst frå 1.8.11. Såleis var det dobbel bemanning i denne perioden.

6.5 Lom ungdomsskule

6.5.1 Hovudoppgåver

- Kvalitetssikring av læringsmiljøet med særskild vekt på grunnleggjande ferdigheiter.
- Tiltak for å betre elevane sin motivasjon for læring.
- Etter- og vidareutdanning av det pedagogiske personalet i høve til måla i Kunnskapsløftet.

6.5.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Skilnaden mellom elevane i møte med skulen er blitt større.
- Større skilnader i oppfølging av elevane frå heimane.
- ”Eit uroleg samfunn” verkar inn på elevane si læring.
- Informasjonsstraumen og tilgjenge til media skaper behov for grensesetting og etiske retningslinjer.
- Krav til skulen som arena for fagleg læring.
- Stort press frå ulikt hald(organisasjonar osv) om å kome inn i skulen. Skulen må og skal prioritere den faglige opplæringa slik at ein klarer å nå dei fleste måla i fagplanen.
- Krav om dokumentasjon av elev- og skulevurdering.
- Krav til kommunen om eit forsvarleg system for å sikre at krava i opplæringslov og forskrift blir fylgde.
- Frå 2005 og fram til 2008 var det ei sterk auke i spesialundervisninga. Men frå skuleåret 2009/2010 har dette endra seg. Spesialundervisninga er meir enn halvert.

6.5.3 Utfordringar framover

- Leggjje til rette for tilpassa opplæring. For å få til dette er det viktig med delingstimar
- Fremje ein vurderingskultur ved skulane, der m.a. lærarane ved ”undervegsvurdering” av elevane informerer dei om deira faglege ståstad i høve til kompetansemåla i faget.
- Gjennom m.a. vurderingsarbeidet få elevane i større grad til å ta del i utviklinga av læringsmiljøet.
- Utvikle bruken av IKT i skulane gjennom m.a. læringsplattformen It´s learning slik at skulane kan bli mellom dei fremste i landet i bruk av elektroniske læringsverktøy. Bruk av databaserte opplæringsprogram.
- Gjennom rekruttering og etter- og vidareutdanning gjera skulane i stand til å nå måla i Kunnskapsløftet.
- Sikre nok ressursar til skulen for å følge opp krav frå elevar, foreldre og storsamfunn. Her er delingstimar det viktigaste tiltaket.
- Førebu heildagsskulen ved blant anna å tilby leksehjelp etter skuletid.
- Det er eit godt læringsmiljø på skulen, men det er eit lite fåtal av elevar som seier dei er utsett for mobbing. Ein som blir mobba er ein for mykje. Skulen har laga ein mobbeplan, men det viktigaste tiltaket for å hindre mobbing er stor lærartettleik, mange vaksne ute i friminutta, samtale om mobbing og bevisstgjerjing av elevane.
- Mange elevar slit sosialt og psykisk.. Det er behov for ein sosiallærer.
- Mange lærarar klagar på stort arbeidspress og tidspress. Kravet til dokumentasjon tek mykje tid frå lærarane.
- Frå hausten 2012 blir det innført valfag og arbeidsliv som eit alternativ til det andre framandspråket. Det blir ei utfordring å finne kvalifiserte lærarar.
- Mange elvar slit med å kome gjennom vidaregåande fordi dei har for dårleg grunnlag i norsk og matematikk. Derfor er Ny Giv kome for å gje dei desse elevane eit betre grunnlag.

6.5.4 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat	Resultat	Mål
			2010	2011	2011
Brukarar	Opplevd kvalitet	Sosial trivsel	4,6	4,4	4,6
		Trivsel med lærarane	4,0	4,0	4,2
		Mobbing på skulen	1,2	1,5	1,2
		Fagleg rettleiing av lærar	3,2	3,3	3,4
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,1	4,5	4,3
	Målt kvalitet	Gjennomsnitt grunnskulepoeng	39,6	39,6	39,0
Med- arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	5,4	5,7	5,2
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	5,3	5,3	5,3
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,5	5,5	5,3
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,3	5,3	5,1
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	3,7	4,0	3,7
		Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	0,8 %	0,7 %
		Sjukefråvær langtid	0,3 %	0,0 %	3,5 %
	Svarprosent medarbeidarundersøking	85%	93%	85%	
Læring og fornyng	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	5,1	5,5	5,0
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,5	5,0	4,5

6.5.5 Rekneskapsversikt

	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lom ungdomsskule			
Lønsutgifter	8 892 647	9 222 481	-329 834
Kjøp av varer og tenester	2 570 441	2 313 865	256 576
Kjøp av tenester frå andre	599 612	623 760	-24 148
Overføringar	511 458	551 615	-40 157
Finansutgifter/transaksjonar	16 800	16 800	0
Salsinntekter	-344 264	-315 000	-29 264
Refusjonar	-559 027	-524 440	-34 587
Overføringar	-1 213 500	-832 500	-381 000
Finansinntekter/transaksjonar	-242 377	-228 877	-13 500
T o t a l t	10 231 789	10 827 704	-595 915

6.5.6 Resultatindikatorar

Resultatindikatorane for alle skulane i Lom er samla i ein tabell i kapitlet 6.1.4 på side 19.

6.5.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Lom ungdomsskule:</u>					
Elvetal pr. 01.10	88	104	105	97	86
Talet på tilsette lærarar	18	19	18	16	16
Av dei kvinner/menn	13/5	12/7	11/7	11/5	11/5
Talet på tilsette assistentar			2	4	2
Lærartettleik	11,6	11	11,8	12,2	12,4
<u>Vaksenopplæringa:</u>					
Talet på elevar/elevplassar	132/149	97/107		16	26
Talet på lærarar/årsverk	15/2,46	9/2,46	2/1,20	1	1,5

6.5.8 Kommenterar til avvik

Ingen store avvik.

6.6 Loar barnehage

6.6.1 Hovudoppgåver

Barnehagen sitt samfunnsmandat:

”Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem”, Barnehageloven § 1.

Barnehagen sitt verdigrunnlag:

”Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling”, Barnehageloven § 2.

I tillegg skal barnehagane følgje dei retningslinjer som Rammeplanen for barnehagen gjev.

6.6.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Stadig færre barn i barnehagen. Små årskull.
- Færre barn har 2 og 3 dagars tilbod.
- Systematisk arbeid med kvalitetsutvikling etter metode lært gjennom utviklingsprogram barnehageåret 2010-2011.
- Laga og teke i bruk intern nettside for foreldre for å betre informasjonen.
- Færre barn i barnehagen om sommaren. Stengt to veker i juli frå 2012.

6.6.3 Utfordringar framover

- Variasjonar og nedgang i barnetalet skaper utfordringar i forhold til organisering, bemanning og økonomi. Såpass stor nedgang i barnetalet at det vil bli overtalligheit på tilsette.
- Endring i særavtale ang arbeidstid for pedagogar frå 01.08.12. Utfordrande å få til avtaler som alle partar vil bli tilfredse med. Barnehagen er med i ein Forsøkspilot i regi av KS og Utdanningsforbundet i forhold til dette.
- Mat i barnehagen frå 01.02.12. Organisering av dette slik at det ikkje blir for krevjande for personalet.

6.6.4 Målekart

Fokusområde	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Brukarar	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	5,4	5,2	5,5
		Foreldre sine moglegheiter for medverknad over barnehagetilbodet	4,5	4,6	4,4
		Respektfull behandling av barnet	5,3	5,5	5,5
		Barnehagens bidrag til språkutviklinga til barnet	5,0	5,2	4,8
		Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste	0	0
		Kor mange barn når aldersrelevante språkmål før skulestart	90%	90%	90%
Ressursstyring	Prioritering	Korrigerte brutto driftsutgifter pr korrigert opphaldstid	64,00	-	-
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,9	3,5	5,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,4	3,6	3,8
		Løysar dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,7	3,9	4,8

Fokusområde	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Medarbeidarar (framhald)	Opplevd kvalitet	Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	4,8	4,4	4,9
		Samarbeid/trivsel med kolleger	4,9	4,4	4,8
		Stoltheit over eigen arbeidsplass	5,0	4,3	5,0
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,7%	2,2%	2,0 %
		Sjukefråvær langtid	4,4%	4,9%	5,0 %
		Svarprosent medarbeidarundersøking	83%	68%	100%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	Fagleg og personleg utvikling	4,4	3,5	4,3
		I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,7	3,7	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,2	3,4	4,2
	Målt kvalitet	Gjennomførte kompetansetiltak i høve overordna kompetanseplan	90%	100%	100%

6.6.5 Rekneskapsoversikt

Loar barnehage	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	9 909 704	9 090 525	819 179
Kjøp av varer og tenester	995 988	1 013 355	-17 367
Kjøp av tenester frå andre	8 116	17 040	-8 924
Overføringar	139 128	61 559	77 569
Salsinntekter	-1 615 868	-1 748 300	132 432
Refusjonar	-1 073 435	-407 560	-665 875
Finansinntekter/transaksjonar	-4 000	0	-4 000
T o t a l t	8 359 633	8 026 619	333 014

6.6.6 Resultatindikatorar for barnehagane i Lom

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15.02.2012	Lom		Lom	Skjåk 2011	Vågå 2011	Komm.-gruppe 2011	Opp-land 2011	Heile landet 2011
	2009	2010	2011					
Netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år i kroner, barnehager	31 600	39 519	112 462	99 667	96 483	102 621	101 905	107 042
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i komm. barnehage	124 330	144 742	156 371	141 652	146 379	141 675	141 210	147 860
Korr. brutto driftsutg. til komm. barnehager per korr. opphaldstid i kr	55	64	64	53	60	..	52	..
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,8	86,1	85,6	82,9	84,6	89,1	90,5	90,4
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	72,0	71,5	73,0	68,7	70,2	75,5	76,9	76,8
Andel tilsette med førskulelærerutdanning	39,5	33,3	34,3	34,5	31,3	29,1	31,7	32,9
Andel tilsette med anna pedagogisk utdanning	2,6	3,3	5,7	0	4,5	..	4,9	..
Andel assistentar med førskulelærerutdanning, fagutdanning eller anna pedagogisk utdanning	76,2	93,8	88,9	26,3	37,1	..	33,2	..

6.6.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Loar barnehage:</u>					
Talet på avdelingar	5	5	5	5	5
Talet på årsverk, pedagogar	6	6,2	6	6,2	5,8
Talet på årsverk, fagarbeidarar	12,4	7,8	10,8	8,2	8,8
Talet på årsverk, ufaglærte	1	4,6	0,8	0,8	0,8
Talet på årsverk, spesialpedagogar		0,5	0,5	0,5	0,75
Sum talet på årsverk	19,4	19,1	18,1	15,7	16,15
Talet på barn under 3 år	21	21	15	16	17
Talet på barn over 3 år	69	65	65	51	47
Sum talet på barn	90	86	80	67	64
<u>Odda barnehage: *)</u>					
Talet på avdelingar		1	1	1	1
Talet på årsverk, pedagogar		1	1	1	0,75
Talet på årsverk, faglærte		0,6	0,93	1,43	0,7
Sum talet på årsverk		1,6	1,93	2,43	1,45
Talet på barn under 3 år		0	2	4	4
Talet på barn over 3 år		6	5	5	5
Sum talet på barn		6	7	9	9

*) Odda barnehage vart oppretta som kommunal barnehage i 2008.

6.6.8 Kommenterar til avvik

- Avvik i høve rekneskap og budsjett kjem av at refusjon sjukepengar er mindre enn forventa. Bruka av vikar med refusjon er betydeleg meir enn det som er refundert.
- Indikatorane i målekartet viser at medarbeidertilfredsheita er langt under målet. Gjemmomgåande dårleg resultat på alle dimensjonane i medarbeiderundersøkinga, samanlikna med i fjor og kommune og land. Vanskeleg å peike på konkrete årsakar til dette . Det vil bli arbeid med å betre tilfredsheita på alle nivå; medarbeidarar, tillitsvalde, styrar , barnehageeigar. Til tross for dette er resultatet av brukarundersøkinga svært godt: Betre enn alle tidlegare år , og over landssnitt.

6.7 Miljø, teknisk, næring

6.7.1 Hovudoppgåver

- Tenesteområdet har ansvar for arealplanarbeid, miljø- og naturforvaltning, næringsutvikling, landbruksforvaltning, tekniske tenester, vaktmeisterteneste, reinhald, byggesaksbehandling, kart- og geodataforvaltning, generell beredskap og førebygging mot naturskadar og ulykker.
- Utviklingsprosjektet "Liv i Lom" avslutta ved årsskiftet 2011/2012, og er samordna med verdiskapingsprogrammet for Nasjonalparklandsbyane som går ut 2013.
- Lom er vertskommune med rekneskaps- og arbeidsgjevaransvar for prosjektet *Mat langs Nasjonale Turistveger*. Prosjektet har eiga styringsgruppe, med Landbruksdirektøren hos Fylkesmannen som leiar.

6.7.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Kari Sveen starta i stilling som kommunalsjef i juni 2011. I tida før dette har leiaroppgåvene vore delte mellom Terje Hoel (teknisk) og Sander Sæthun (næring, plan/miljø).
- Øyvind Sødal starta i stillinga som arealplanleggjar i januar.
- Stillinga som GIS/landmålar vart utlyst 2 gonger utan resultat. Stig Roar Mandal rekruttert som ny medarbeidar, med opplæringsprogram innan GIS og matikkelføring.
- Tekniske kartoppgåver har mellombels vorte løyst ved kjøp av tenester frå private. Bjarne Eiof Holø har utført saksbehandling innan adresseprosjektet og delingssaker, og div. oppgåver for næring/landbruk i periodar med vakanse.
- Kristine Sørli vart engasjert i 20 % stilling frå november for å følgje opp lovsaker etter jord- og konsesjonslova i ledig stillingsressurs ved landbruk, som følgje av omsorgspermisjon.
- Landbruket i Lom er i sterk endring, og talet på mjølkeprodusentar går ned. Det er interesse for søknad om støtte via BU-ordninga. Søknader om SMIL-midlar held seg på eit jamnt nivå.
- Energi- og klimaplan for Lom vart vedteken i juni 2010, men det har ikkje vore sett av ressursar til gjennomføring av tiltaka i planen verken i 2011 eller i budsjettet for 2012.
- Reguleringsplan for Lom Fleirbrukshus vedteken, med tilrettelegging for oppstart av byggeprosjektet. Fleirbrukshuset krev miljøvennleg energiforyning i tråd med nye krav i medhald av PBL, og forprosjekt for etablering av bioenergianlegg er igangsett.
- Detaljregulering for omsorgsbustader igangsett, men sett på vent til vidare framdrift av tiltaket er avklara.
- Oppstart av ny reguleringsplan for Ulstad - for sikringstiltak mot skred.
- Private reguleringsplanar godkjende i 2011:
 - Revisjon av *Reguleringsplan for Gjeisar bustadområde* for etablering av rassikring,
 - *Reguleringsplan for området ved Juvasshytta og Klimapark 2469* og
 - *Reguleringsplan for Sognefjellshytta*.
- Statens Vegvesen har starta opp reguleringsplan for gang- og sykkelveg frå sentrum mot N. Vike og plan for nytt kryss Rv 15 – Meadalsvegen.
- Arbeidet med tildeling av offisielle vegadresser vart på det næraste slutført i 2011. Alle vegar i kommunen er tildelt offisielt vegnamn, og er skilta. Alle bustadar, gardsbruk, verksemdar, offentlege bygg, fritidsbustadar m.m. vil få tildelt offisielt bustadnummer.
- Drift og vedlikehald av kommunale vegar, gjennomført anbodskonkurranse i 2011, det er oppretta kontrakt med entreprenør for 5 år.
- Slamtømming og drift av slamlagerplass i Haugholet, gjennomført anbodskonkurranse i 2011, det er oppretta kontrakt med entreprenør for 5 år.
- Utsifting av VA- ledningsnettet, gjennomført prosjektering og anbodskonkurranse i 2011. Kontrakt med entreprenør for gjennomføring i 2011 og 2012.
- Personalsituasjonen på næringsområdet i 2011 har berre gjeve rom for generell oppfølging, men ikkje ressursar til offensivt utviklingsarbeid.
- Kontakt med konkrete aktørar for å få kompetansearbeidsplassar til Lom vidareført.
- Det 3-årige prosjektet *Mat langs Nasjonale Turistveger* starta opp i oktober 2010, og prosjektleiar er tilsett med Lom som vertskommune. Kommunalsjefen har gått inn i den regionale styringsgruppa for prosjektet etter næringsjefen. Oppstartseminar og studietur er gjennomført
- Kiosk for servering av kortreiste kvalitetsprodukt prøvd ut ved Fjellmuseet. Fleire deltiltak

igangsett. Kommunen har rekneskapsansvaret.

- Aktiviteten i utviklingsprosjektet "Liv i Lom" har gått over mot auka fokus på nasjonalparklandsby, og ein del av tiltaka blir vidareført gjennom verdiskapingsprogrammet for nasjonalparklandsbyane (landsbyråd, mm.). Idéutviklar Gry Bystøl har vore prosjektleiar, med Gunnar Vestad som medarbeidar frå april til oktober. Bystøl har gått i redusert stilling pga arbeid med masteroppgåve, og avsluttar sitt engasjement i kommunen ved utgangen av 2011. Rønnaug Nyrnes inn i vikariat da Vestad slutta.
- Turstighbrosjyre og informasjonstavler for turstignettet rundt Fossbergom er utbetra, og det var fokus på nasjonalparklandsbytrim, med mange som fullførte minst 5 av dei 8 turane.
- Det er utført vegetasjonsrydding for betre sikt mot kyrkja, og ymse tilrettelegging som utleige av landsbysyklar, utplassering av benker langs turvegane, samarbeid med Skim grunneigarlag med støtte til oppføring av grillhytte og tilrettelegging av fiskeplassar, tilrettelegging av Tyrolertravers i samarbeid med aktivitetsfirma, og tiltak retta mot barn (labyrinthta Røyskattbue og Rådyrtrakkett naturstig).
- Nasjonal nettverksamling for aktørane i verdiskapingsprogrammet for naturarven i regi av Direktoratet for naturforvaltning, med landsbyprosjektet i Lom som praktisk arrangør. Eit svært vellykka arrangement!
- Utvikling av felles strategi for Noregs nasjonalparklandsbyar og erfaringsutveksling mot andre prosjekt.

6.7.3 *Utfordringar framover*

- Tenesteområdet har fleire fagområde med behov for kompetansearbeidskraft. Oppgåvetilfanget er også på mange område større enn det dei tilsette har mogelegheit til å ta unna. For å oppretthalde gode tenestetilbod og utøving av forvaltningsmynde, er det ei utfordring å organisere og prioritere personalressursane og å rekruttere og behalde kompetanse.
- Funksjon som tenesteleiar MTN frå mai 2012 og rekruttering i vikariat innan næring/landbruk blir særskilde utfordringar i komande år.
- Arbeidet med planstrategi er eit nytt element i plan- og bygningslova, som skal gje føringar for kva område som skal prioriterast i kommunestyreperioden
- Krevjande å etterkome forventningar til utviklingsarbeid på næringsområdet når det er liten kontinuitet på personalsida..
- Etter kartlegging av område med skredfare i kommunen er det behov for gjennomføring av sikringstiltak i skredutsette område. Utsikter til klimaendringar og forsterka krav i lovverk gjer at tenesteeininga må setja enda sterkare fokus på dette framover.
- Faresonekart vil gjev føringar som må innarbeidast i overordna arealplanar. Kommunedelplan Fossbergom er under arbeid, og samla arealdel for resten av kommunen krev revisjon.
- Oppfølging av samla vassdragsforvaltning i medhald av Vanndirektivet. Arbeidet skjer i regi av Vassdragsforbundet og Fylkesmannen, og med kommunen som bidragsytar.
- Rapport for "Kommunedelplan for avlup" er slutført med forslag til handlingsplan for
- myndigheitsoppfølging og rehabilitering og utbygging av kommunale anlegg. Planen skal behandlast i medhald av plan- og bygningslova i 2012.
- Store utbyggingsprosjekt som renovering av reinseanlegga i Garmo og på Leirmo og utbygging av omsorgsbustadar og fleirbrukshall, skal gjennomførast i kommunal regi dei næraste åra med medverknad frå tenesteeininga. Det vil vere utfordrande å gjennomføre dette arbeidet ved sidan av dei ordinære drifts- og forvaltningsoppgåvene.
- Auka bygningsmasse og vedlikehaldsbehov, skapar utfordringar for vaktmeistertenesta og reinhaldspersonalet. Det er utarbeidd reinhaldsplan som tek omsyn til areal og standard, men tilrådingar i planen ikkje innarbeidd i budsjett 2012.
- Ny forvaltningsmodell for nasjonalparkane er under etablering. Forvaltningsstyre for Breheimen og Jotunheimen er konstituert, og fjellmuseet er forvaltningsknutepunkt for Jotunheimen.
- Reinheimen har inntil vidare forvaltning etter modellen som skulle prøvast ut ved etablering av verneområdet, der kvar kommune er forvaltningsmyndigheit for sine areal i verneområdet. Alle detaljar omkring iverksetting av den nye forvaltningsordninga er ikkje på plass, m.a. gjeld dette kommunen si deltaking i rådgjevande/faglege utval.

6.7.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011		
Brukarar	Opplevd kvalitet	Resultat for brukarane, byggjesak	5,2	5,2	5,0		
		Generell oppleving av kvalitet, byggjesak	5,0	5,1	5,0		
		Resultat for brukarane, vasskvalitet og vasstrykk	5,5	5,5	5,0		
		Resultat for brukarane, funksjon på avlaupssystemet	5,4	5,4	5,0		
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup tillit og respekt	5,4	5,6	5,0		
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, service og tilgjenge	4,2	4,7	4,5		
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, informasjon	4,7	4,6	4,5		
Målt kvalitet		Andel vassprøver som tilfredsstiller krav i forskrift	100%	>99 %	100%		
		Andel avlaupsprøver som tilfredsstiller krav i forskrift	100%	100%	100%		
	Avklaring av forventning	Andel tenestestader med serviceerklæring	10%	10%	30%		
Ressursstyring	Prioritering	Sjølvkostrekneskap vatn, dekningsgrad	100%	100%	100%		
		Sjølvkostrekneskap avlaup, dekningsgrad	100%	100%	100%		
		Sjølvkostrekneskap renovasjon, dekningsgrad	100%	100%	100%		
		Sjølvkostrekneskap feing, dekningsgrad	100%	100%	100%		
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,8	4,7	4,5		
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,9	4,0	5,0		
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,0	5,3	4,5		
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,1	5,4	5,0		
		I kva for grad tru du at arbeidsplassen har eit godt omdøme blant innbyggjarane i kommunen	4,6	4,5	4,5		
		Målt kvalitet		Sjukefråvær korttid	2,2 %	2,2 %	3,5 %
				Sjukefråvær langtid	7,9 %	4,7 %	3,5 %
Svarprosent medarbeidarundersøking	48%			33%	70%		
Andel gjennomførte medarbeidarsamtalar	85%			94%	100%		
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,6	4,8	4,5		
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,2	4,3	4,5		
	Målt kvalitet	Gjennomførte kompetansetiltak i høve overordna kompetanseplan	80%	100%	100%		

6.7.5 Rekneskapsoversikt

Miljø, teknisk, næring	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	14 352 801	12 986 603	1 366 198
Kjøp av varer og tenester	11 213 142	8 022 056	3 191 086
Kjøp av tenester frå andre	7 425 916	6 129 742	1 296 174
Overføringar	3 723 177	3 212 370	510 807
Finansutgifter/transaksjonar	2 211 313	548 168	1 663 145
Salsinntekter	-15 273 081	-14 234 900	-1 038 181
Refusjonar	-5 814 315	-1 147 320	-4 666 995
Overføringar	-2 392 379	-1 214 126	-1 178 253
Finansinntekter/transaksjonar	-6 742 152	-5 396 722	-1 345 430
T o t a l t	8 704 422	8 905 871	-201 449

6.7.6 Resultatindikatorar

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15.02.2012	Lom		Lom 2011	Skjåk 2011	Vågå 2011	Komm.- gruppe 2011	Oppland 2011	Heile landet 2011
	2009	2010						
Årsgebyr for vassforsyning	3 016	2 492	2 542	1 851	4 782	..	3 166	..
Årsgebyr for avlaupstenesta	4 248	3 542	3 215	4 888	4 403	..	4 338	..
Årsgebyr for avfallstjenesta	2 000	2 120	2 000	2 190	2 270	..	2 004	..
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 vekers frist (kalenderdagar)	11	11	14	..	17	..
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplanar (kalenderdagar)	104	..	83	..	90	..	149	..
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (kalenderdagar)	138	25	43	90	90	..	64	..
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal veg og gate	43 273	35 031

6.7.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Talet på tilsette:</u>					
I kommunehuset (Midtgard)	10	9	9	9	10
Utanfor kommunehuset (Midtgard)	20	23	23	24	23
I prosjektstillingar	3	3	1	1	1
<u>Sakshandsaming:</u>					
Journalpostar (inn- og utgåande post)	2 500	2 312	2 279	2 140	2207
Talet på byggjesaker	64	87	91	105	67
Talet på vedtekne kommuneplanar	2	0	0	0	0
Talet på vedtekne reguleringsplanar	4	2	1	0	4
Talet på målebrev	37	38	39	14	16
Talet på jordlovssaker og konsesjonssaker	15	10	14	14	8
Brukarar som søker produksjonstilskot - to omgangar pr. år	162	151	143	151	157
Brutto produksjonstilskot (tal i millionar kroner)	29,5	29,5	31	33,6	
Regionale miljøtilskot (tal i milionar kroner)	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6
Talet på utsendte gardskart til gardbrukarar	505	203	0	0	0
Talet på gardskart, innkomne svar (ferdig prosjekt)	259	0	0	0	0
Talet på gardskart med rettingar	205	34	30	20	<10
Søknadar om dispensasjon for motorferdsel i utmark	14	20	16	25	20
<u>Drift av kommunaltekniske anlegg:</u>					
Talet på anlegg for kommunal vassforsyning	4	4	4	4	4
Talet på kommunale reinseanlegg	4	4	4	4	4
Talet på innbyggjarar knytt til kommunalt avlaupsnett	1 186	1 197	1 200	1 210	1210
Talet på innbyggjarar ikkje knytt til kommunalt avlaup	1 250	1 210	1 205	1 200	1207

6.7.8 Kommenterar til avvik

- Indikatorar i målekartet viser at oppslutnad om medarbeidarundersøkinga berre ligg på 33 %, og såleis langt under målet på 70 %. Deltaking er friviljug, men alle medarbeidarar vil bli oppmoda om å bruke undersøkinga aktivt for å få meldt inn forhold som bør arbeidast med. Det er gjennomgåande bra tilfredsheit blant dei få som har svara, men for standard på arbeidslokala ligg ein under oppsett mål.

Resultat på brukarundersøkingar er bra, med god måloppnåing.

- Samla rekneskapstal for tenesteområde MTN viser forbruk rett i underkant av samla budsjett (99 % av totalbudsjett), men på enkelte tenester er det avvik som kort kan kommenterast:
- Fordelte kostnader administrasjonsbygg og fordelte fellesutgifter er generelt for lågt budsjettert i høve til rekneskapstala på enkelte tenester (byggesak, næring, landbruk)
- Kjøp av tenester kart/oppmåling som følge av vakanse i stilling innan lovpålagde oppgåver gjev noko høgare utgifter, men er i hovudsak finansiert ved innsparte lønskostnader
- Kommunale vegar fekk høge driftskostnader både på sommar- og vintervedlikehald i 2011, med stort behov for reparasjonar etter pinseflaumen og utfordringar knytt til ekstremkulde på etterjulsvinteren
- Inntekter på miljøforvaltning noko høgare enn budsjettert, da ein hadde kalkulert med refusjon for Reinheimen berre for halve året, medan ordning med kommunal forvaltning av delområde her framleis pågår.

6.8 Helse og velferd

6.8.1 Hovudoppgåver

Etter kommunehelsetenestelova - å sørge for helsetenester for å fremje folkehelse, trivnad, gode sosiale og miljømessige tilhøve, førebyggje og behandle sjukdom, skade eller lyte.

Etter sosialtenestelova – å fremje økonomisk og sosial tryggleik, sikre gode levekår for vanskeleg-stilte, bidra til auka likeverd og likestilling, førebyggje sosiale problem og bidra til at den einskilde kan få eit aktivt og meningsfullt tilvære i fellesskap med andre. NAV er ein god reiskap i dette arbeidet da formålet med reformen er å

- få fleire i arbeid og aktivitet og færre på stonad
- gjera det enklare for brukarane og tilpasse forvaltninga til brukarane sitt behov
- få ein heilheitleg og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Etter barnevernlova – sikre at barn og unge som lever under forhold som kan vera til skade for deira helse og utvikling, får naudsynt hjelp og omsorg til rett tid og sikre dei trygge oppvekst-vilkår.

Flyktningtenesta har til hovudoppgåve å busetja og kvalifisere flyktningar innanfor integreringsperioda som er begrensa til 5 år. Flyktningtenesta er også ansvarleg for kommunen sitt "Introduksjonsprogram for flyktningar," der målsetjinga er å styrke flyktningar sin moglegheit for deltaking i yrkes- og samfunnslivet, samt deira økonomiske sjølvstende.

Vaktsentralen – har som hovudoppgåver legevaktvarsling, tryggleiksalarmar, elverks-alarmar, andre type alarmmottak og kommunen sitt sentralbord.

6.8.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Det interkommunale og regionale samarbeidet har utvikla seg mykje det siste året. Spesielt i samband med oppstart av NGLMS (Nord-Gudbrandsdal Lokalmedisinske Senter) i siste halvdel av 2010 og særleg 1. halvår 2011 har dette vorte meir synleg.
- Det tidlegare etablerte helsesamarbeidet i regionen – med 6K-Helse som drivkraft har vorte enda tettare i løpet av 2011. Med i denne gruppa har også prosjektleiar ved LMS og koordinator innan samfunnsmedisin delteke. Gruppa har faste månadlege møter der felles utfordringar blir drøfta.
- Frå 15.01.11 kom den regionale legevakta i gang ved LMS. Fleire spesialistar har i løpet av 2011 etablert avtaler med LMS'et. Avtaler for dei intermediære sengane på LMS'et kom på plass i løpet av 2011. Stillinga som koordinator innan samfunnsmedisin kom i gang som ei prosjektstilling (80%) i 2011 og vart vidareført som fast stilling i 2012. Arbeidet med Utviklingssenter for heimetenester der opprinneleg Skjåk, Lom og Vågå deltek, er eit prosjekt som etter kvart også opnar for deltaking frå dei andre kommunane i regionen.
- Innan folkehelse har det skjedd mykje positivt i 2011 – både regionalt og på kommunenivå. Folkehelsekoordinator kom på plass i mars-2011 og Frisklivssentralen kom i gang i august 2011, med lokale hjå Fossberg Trim & Trivsel. Tilbodet har vorte godt motteke, med tilvisingar frå både lege, NAV, helsesystemer og fysio-/ergoterapeut. Fleire har også oppsøkt tilbodet utan tilvising. Tilbodet er framleis nokså nytt, og ein ser at det er behov for meir informasjon både til aktuelle tilvisingar og til innbyggjarane i Lom kommune.
- Heile 2011 vart mykje prega av den komande Samhandlingsreformen. I Lom kommune vart det gjort organisatoriske grep for å førebu tenesteapparatet på reformen – Elin Soglo vart frikjøpt frå ergoterapistillinga i 40% for å arbeide med Samhandlingsreformen. Da reformen trådte i kraft den 01.01.2012 var Lom kommune langt betre førebudd på det som ville koma enn mange andre kommunar.
- Pr. 31.12.11 har det vorte busett i alt 34 flyktningar i Lom – av desse vart det busett 9 i 2011 + at det kom 1 på familiegjenforeining. Ein erfarer at det følgjer mange store utfordringar med busetjingane – m.a. vanskeleg å skaffe språkpraksisplassar til alle. Einskilde har også med seg ein del "ballast" frå tidlegare i livet som etter kvart gjev seg utslag i ymse helseutfordringar. Pr. 31.12.11 står Lom kommune "til rest" med 11 flyktningar som manglar busetjing for å kunne

oppfylle tidlegare kommunestyrevedtak om busetjing av inntil 45 flyktingar. Ei anna utfordring i Lom er også å greie å skaffe bustader til flyktingane.

- Nav har også i 2011 hatt eit utfordrande år. Nav-leiaren slutta i desember-2010 og i 2011 har Arbeids- og velferdssjefen i Nav Nord-Gudbrandsdal fungert som leiar av Nav Lom. Dei tilsette ved Nav-kontoret har merka at dei ikkje har hatt ein leiar som har vore i miljøet dagleg. Pågangen frå brukarane har vore så stor gjennom året at det har vore naudsynt å halde stengt 2 dagar i veka for å få unnagjort saksbehandlninga. Siste halvdel av 2011 starta ein prosess med tanke på samarbeid/samlokalisering av Nav Skjåk og Nav Lom. Både kommunestyra gjorde i januar-2012 vedtak om full samlokalisering av dei to kontora.

6.8.3 *Utfordringar framover*

- Utfordringane rundt helsesenteret er framleis like store. Behovet for meir plass, nye og meir tidsmessige lokalar er stort – sett både frå dei tilsette og brukarane sin ståstad. Etter bestilling frå kommunestyret i juni-11 vart det i løpet av hausten utarbeidd eit forprosjekt for ombygg/tilbygg ved helsesenteret for å imøtekoma dei største utfordringane/manglane som tidlegare er påpeikt i vernerundar og arbeidsplassvurdering gjort av Bedriftshelsetenesta. (Manglande ambulanse-/akuttinngang. Ventilasjonsanlegg som ikkje tilfredsstillar krav til luftmengde/luftkvalitet. Skadestue som er trong og varm og for dårleg lydisolert. Generelt for liten plass – m.a. manglar ein av legane fast kontor. Jordmortenesta og fysioterapien har for liten plass. Det manglar lager- og arkivplass. Det er manglande og lite tilfredsstillande toalett- og garderobeforhold. Psykisk helsearbeid har kontor plass i 1. etg. og 3. etasje og lite tilfredsstillande venteplass for brukarar.
- Forprosjektet vart lagt fram for budsjettutvalet som valde ikkje å ta det inn i budsjett eller økonomiplan, men dei ynskjer ei sak til kommunestyret. På nyåret oppnemnte kommunestyret eit Saksutval for Samhandlingsreformen som også fekk i sitt mandat å vurdere helsesenter og omsorgsbustader. Det blir knytt store forventningar og spenning til at saksutvalet vil ta tak i den vanskelege situasjonen som dei tilsette på helsesenteret opplever dagleg i sitt arbeid.
- Folkehelsekoordinator/frisklivssentralen manglar eigna lokaler. Frå mars 2012 vil Frisklivssentralen halde til hjå fysioterapeutane på Helsesenteret, der det allereie er dårleg plass. Med eit lite eigna lokale vil det også bli vanskeleg å utvide tilbodet på Frisklivssentralen, som t.d. ulike treningsgrupper, og det er lite eigna med individuelle samtalar på rom som ikkje er godt nok skjerma og lydisolert.
- Det regionale legevaktsamarbeidet med legevarsling og legevakt starta opp 15. januar-11 og har etter ein del oppstartsproblem gått seg til. På nyåret 2012 ser det også ut til at Lesja og Dovre justerer sin lokalvakt/bakvakt til same nivå som Lom og Skjåk. Det vil føre til at Lesja- og Dovre-legane vil auke sin deltaking i legevakta på Otta og presset på dei andre legane i regionen vil dermed bli mindre enn det har vore i 2011.
- 2012 blir eit spennande år for det regionale helsesamarbeidet – spesielt er det knytt stor spenning korleis samarbeidet om dei intermediære sengane blir. Alle kommunane i Nord-Gudbrandsdalen har i løpet av januar/februar-12 underteikna vertskapskommuneavtalen for helsesamarbeidet i regionen (Sel kommune vertskommune).
- Lom kommunestyre vedtok i nov.-11 å avvikle den kommunale drifta av Vaktsentralen. Det er såleis i gang to ulike prosessar – ein for å ivareta dei tilsette på Vaktsentralen og ein for å finne andre løysingar for dei kommunale tenestane som i dag blir ivareteke av Vaktsentralen.
- Busetjing og integrering av flyktingar er ei stor utfordring – både når det gjeld å skaffe bustader, arbeids- og språkpraksis og seinare arbeidsplassar. Lom kommune har pr. 31.12.11 busett 34 av dei 45 flyktingane som kommunestyret har gjort vedtak om å busetja.
- Nav har også hatt store utfordringar i 2011 – med så få tilsette blir kontoret svært sårbar ved fråvær – har i lengre tid hatt stengt kontor 1-2 dagar i veka for å få tid til opplæring og for å få unna saker. Organisasjonsmodellen i Nav Nord-Gudbrandsdal vart evaluert i 2011, og det vart m.a. sett i gang ein prosess som gjekk på samarbeid mellom Nav Lom og Skjåk. I januar-12 gjorde kommunestyra i både Lom og Skjåk vedtak om full samlokalisering og arbeide med å forebu dette er nå i gang.

6.8.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Brukarar barnevern	Opplevd kvalitet	Tykkjer du hjelpa frå barnevernstenesta gjer det lettare for deg å oppdra ditt/dine barn?	5,6	*)	4,4
		I kor stor grad opplever du at dei tilsette i barnevernstenesta behandlar deg med respekt?	4,8	*)	4,4
		Kor fornøyd er du med moglegheita for å få kontakt med barnevernstenesta (tlf./fysisk oppmøte/epost)?	4,7	*)	4,3
		Andel saker der lovpålagt frist er oppretthalde		40%	100%
		Andel tiltak innan opprinneleg familie			90%
		Brutto driftsutgifter til barnevern pr. barn i opprinneleg familie	81 400	-	
Brukarar psykisk helsearbeid	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta du mottok bidreg til at du får eit meir aktivt liv	3,0	3,7	3,0
		I kor stor grad opplever du at tenesta du mottok bidreg til auka tryggleik i kvardagen for deg?	3,4	3,6	3,3
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette i tenesta behandlar deg med respekt?	3,9	3,8	3,8
Brukarar sosial	Opplevd kvalitet	Kor nøgd er du med informasjon og rådgjeving frå sosialtenesta for å koma ut av ein vanskeleg situasjon?	3,1	2,4	3,1
		I kor stor grad tykkjer du at sosialtenesta tek deg med på råd?	3,3	2,5	3,3
		Kor nøgd er du med høvet til å få timeavtale?	3,2	2,7	3,3
	Målt kvalitet	Gjennomsnittleg stønads lengde i månader for mottakarar av økonomisk sosialhjelp	2,1	2,4	-
		Andel mottakarar av økonomisk sosialhjelp med stønad i 6 månadar eller meir	5,3 %	9,0%	-
	Brukarar helsestasjon	Opplevd kvalitet	I kor stor grad føler du at du kan ta opp vanskelege tema med dei tilsette på helsestasjonen?	3,6	4,6
I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette møter deg og barnet ditt med vennlegheit og respekt?			4,9	5,7	5,5
Korleis opplever du moglegheita for å få kontakt med helsestasjonen (telefon, fysisk oppmøte, e-post o.l.p)?			4,7	5,0	4,9
Brukarar ergoterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det betre med det du trengte hjelp til?	5,8	4,2	4,6
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?	6,0	5,0	5,5
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få ergoterapiteneste er akseptabel?	5,2	3,9	4,4
Brukarar fysioterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det bedre med det du trengte hjelp til?	4,9	4,7	4,6
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?	5,7	5,6	5,5
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få fysioterapiteneste er akseptabel?	5,1	4,2	4,4

*) Tenesta vert administrert av Skjåk kommune, og det er ikkje gjennomført brukarundersøking.

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,6	4,7	4,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,8	4,2	3,5
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte?	4,7	5,1	4,8
		I kor stor grad har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	5,6	5,1
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,4 %	2,1	<3,0%
		Sjukefråvær langtid	1,3 %	2,2	<5%
		Svarprosent medarbeidarundesøking	84%	74%	>80%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,3	4,5	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	3,8	3,9	4,1

6.8.5 Rekneskapsoversikt

Helse og velferd	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	17 895 803	16 792 455	1 103 348
Kjøp av varer og tenester	5 464 685	4 660 515	804 170
Kjøp av tenester frå andre	2 381 522	1 491 600	889 922
Overføringar	1 907 029	2 070 329	-163 300
Finansutgifter/transaksjonar	338 268	144 832	193 436
Salsinntekter	-2 662 340	-2 684 610	22 270
Refusjonar	-3 746 083	-2 479 181	-1 266 902
Overføringar	-4 377 552	-2 798 652	-1 578 900
Finansinntekter/transaksjonar	-501 652	-470 164	-31 488
T o t a l t	16 699 680	16 727 124	-27 444

6.8.6 Resultatindikatorar

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15.02.2012	Lom		Lom	Skjåk 2011	Vågå 2011	Komm.-gruppe 2011	Opp-land 2011	Heile landet 2011
	2009	2010	2011					
Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar 20-66 år	1 730	1 638	918	2 349	1 653	1 695	2 216	2 579
Netto driftsutgifter per innbyggjar 0-17 år, barneverntenesta	4 113	4 310	4 113	2 127	3 823	6 350	6 100	6 185
Brutto driftsutgifter per barn i opprinneleg familie	81 400	114 000	..	24 000	5 120	26 719	28 344	30 070
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggjere i alderen 20-66 år	3,4	3,8	4,6	4,3	4,6	4,0	4,5	4,0
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	2,4	2,0	4,5	2,8	4,0	5,5	5,2	4,7
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar i kroner, kommunehelsetjenesten	2 761	3 041	3 765	3 013	2 991	2 610	2 213	1 963
Legeårsverk pr 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	12,4	12,3	12,4	14,7	13,4	11,8	10,9	9,6
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	7,5	7,5	7,6	13,0	11,0	9,2	8,8	8,4
Årsverk av jordmødre pr. 10 000 fødte.	..	0

6.8.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Legetenesta:</u>					
Talet på konsultasjonar	6 198	6 748	5 494	6 289	**)
<u>Ergoterapi og hjelpemiddelsentral:</u>					
Aktive brukarar	300	289	283	249	237
Utleverte hjelpemidlar	567	547	719	464	507
<u>Svangerskapskontroll:</u>					
Talet på fødsjar i Lom	14	24	21	23	18
<u>Helsestasjonen:</u>					
Talet på kontaktar	1 405	1 158	1 440	1 585	**)
<u>Helsestasjon for ungdom:</u>					
Talet på kontaktar (besøk/tlf)	113	63	44	27	46
Fordeling i prosent jenter/gutar	96/4	95/5	98/2	100/0	100/0
<u>Fysioterapi:</u>					
Årsverk fysioterapeut	2	2	2	2	1,8
Talet på konsultasjonar	1 824	1 911	1 942	1 547	1585
Talet på pasientar	244	266	250	224	226
Aldersfordeling i prosent:					
0 - 19 år	11	12,5	9,5	13	11
20 - 59 år	53	49,5	50,8	51	52
60 - 79 år	24	28	34	29	23
80 år +	12	10	5,7	7	14
<u>Vaktsentralen:</u>					
Talet på årsverk	5	5	5	5	5
Trafikktejing	57 801	73 476	79.515	76 504	75 223
<u>Psykisk helsevern:</u>					
Årsverk psykiatrisk sjukepleiar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Talet på brukarar	59	69	51	58	66
Nøkkeltal frå NAV					
<u>Sosialhjelp:</u>					
Samla stønad i alt	1 028 434	684 027	640 714	590 250	1 019 995
Utbetalt som bidrag	852 424	607 532	474 137	512 000	816 727
Utbetalt som lån	176 010	76 495	166 577	78 250	203 268
Talet på sosialhjelpstilfelle	63	49	49	49	65
Stønadstilfelle fordelte etter alder:					
0 - 17 år	0	0	0	0	0
18 - 24 år	10	6	2	5	10
25 - 44 år	16	15	17	16	18
45 - 66 år	30	23	22	23	31
67 år +	7	5	8	3	5
<u>Støttekontaktar/avlastarar: *)</u>					
Talet på støttekontaktar	36	5	10	3	2
Talet på klientar	40	6	7	3	4

	2007	2008	2009	2010	2011
<u>Folkehelsekoordinator</u> (ny frå 2011):					
Årsverk					0,2
Talet på konsultasjonar					51
Talet på tilvisingar					28
Talet på tilvisingar fordelte på alder:					
0 - 30 år					5
31 - 50 år					12
51 år og over					11

*) Støttekontakt for klientar over 18 år vart flytta frå tenesteområdet Helse og velferd til Heimebasert omsorg i 2008.

***) Ikkje mogleg å hente ut tal frå nytt datasystem.

6.8.8 *Kommentarar til avvik*

- Lønsutgifter og refusjonar må sjåast i samanheng, t.d. sjukepengar og fødselspengar.
- Det er større utgifter enn budjettert ved kjøp av tenester frå andre. Det gjeld m.a.a Lom kommune sin del av regional legevakt og utgifter til felles barnevern saman med Sjøk kommune.
- Det er større overføringar enn budjettert, dei viktigaste postane er tilskot til ressurskrevjande brukarar og til flyktingar.

6.9 Institusjonsbasert omsorg

6.9.1 Hovudoppgåver

Yte heildøgns pleie- og omsorgstilbod ved langtids, korttids, rehabiliterings- eller avlastningsopphald ved Lom Helseheim. Pasientane får tilbod om legetilsyn, tannlegetilsyn, aktivisering og sosiale/kulturelle tilstelningar. Kjøkkenet lagar næringsrik mat til pasientar, kantiner og matombringing. Pasientane sine klede blir vaska i eige vaskeri.

6.9.2 Kommenterarar til utviklingstrekk

- Beleggsprosent 95,38.
- Utskriving av pasientar frå sjukehus med behov for kompliserte behandlingsregimer er aukande. Har mykje intravenøs behandling.
- Aukande behov for plassar til korttidsopphald/avlastning/rehabiliteringsopphald.
- Videokonferanseutstyr er i bruk i tenesteyting og opplæring.
- Mykje opplæring og kvalitetsforbetring har vore gjennomført som del av SAMAKS-prosjektet.
- Dokumentasjon gjennom elektronisk pasientjournal er utvikla på ein funksjonell måte.
- Behov for friviljuge aktørar til å spreie glede og aktivitet i kvardagen.
- Branntilsyn utført.

6.9.3 Utfordringar framover

- Ansvar for utskrivingsklare pasientar frå sjukehus frå dag1 etter 01.01.2012
- Intensjonane i samhandlingsreforma . Andre økonomiske insentiv.
- Yte institusjonstenester til rett tid, rett omfang og rett nivå.
- Samhandle med heimetenestene og koordinerande eining for å gje heilskaplege tenester.
- Ha eit nytt omsorgsnivå som kan ta i mot pasientar som treng heildøgns omsorg.
- Gje avlastning til pårørande til heimebuande pasientar.
- Få gode effektive elektroniske løysingar/IT-program, som samhandlar med kvarandre.
- Eldste eldre har fleire diagnoser som krev spisskompetanse i behandlinga.
- Behalde fag- og høgskuleutdanna og rekruttere nye.
- Redusere sjukefråver og auke nærversarbeid.
- Arbeide med kvalitetsforbetring og samarbeide med eksterne aktørar.
- Lokalmedisinsk senter møter dei behova kommunen har.
- Vedlikehald av bygningsmasse og uteområde. Behov for utskifting av utstyr, nytt låsesystem og lagerplass.
- Behov for auke av fysioterapi-ressursen i fht. rehabiliteringsprosessen.
- Vurdere interkommunalt tildelingskontor for helse, pleie- og omsorgstenestene.

6.9.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011	
Brukarar	Opplevd kvalitet	I kor stor grad er du nøgd med den medisinske behandlinga du får?	3,9	*)	3,4	
		I kor stor grad opplever du at bebuarane er nøgde med den medisinske behandlinga dei får?	3,0	*)	3,2	
		I kor stor grad er du nøgd med høvet til å gjere daglegdagse gjeremål?	3,8	*)	2,7	
		I kor stor grad er du nøgd med aktivitetstilbodet der du bur?	3,5	*)	>3,0	
		I kor stor grad opplever du at bebuaren er nøgd med høvet til å koma seg ut og få andre opplevingar?	2,9	*)	>2,8	
	Målt kvalitet	Andel pasientar med tiltaksplan	100%	100%	100%	
Ressursstyring	Prioritering	Plassar i institusjon i prosent av mottakarar av pleie- og omsorgstenester	22,1	22,4	24,3	
		Legetimar pr.veke pr. pasient i sjukeheim	0,29	0,34	0,39	
		Beleggsprosent	101,2 %	95,4 %	100,0 %	
		Andel plassar sett av til tidsavgrensa opphald	9,0 %	9,8 %	9,8 %	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,3	3,6	-	
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,9	4,7	4,7	
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,9	5,0	4,6	
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	4,8	4,9	4,9	
		I kva grad trivst du saman med kollegane dine?	5,2	5,3	5,2	
		Målt kvalitet	Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidarsamtale	20%	-	100%
			Andel tilsette som er fagarbeidarar	70%	77%	> 65 %
			Sjukefråvær korttid	2,3 %	2,3 %	<3,5 %
			Sjukefråvær Langtid	12,4 %	6,4 %	<6,0 %
			Svarprosent medarbeidarundersøking	33%	40%	70%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,2	4,3	4,4	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,0	3,7	4,1	

*) Sjå kap. 6.9.8 Kommentrar til avvik på neste side.

6.9.5 Rekneskapsversikt

Institusjonsbasert omsorg	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	28 479 343	27 511 818	967 525
Kjøp av varer og tenester	5 311 219	5 550 063	-238 844
Kjøp av tenester frå andre	426 955	497 976	-71 021
Overføringar	1 113 363	1 062 962	50 401
Finansutgifter/transaksjonar	100 000	100 000	0
Salsinntekter	-5 030 415	-4 759 000	-271 415
Refusjonar	-1 837 376	-1 101 264	-736 112
Overføringar	-51 842	0	-51 842
Finansinntekter/transaksjonar	-204 687	0	-204 687
T o t a l t	28 306 560	28 862 555	-555 995

6.9.6 Resultatindikatorar

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15.02.2012			Lom	Skjåk	Vågå	Komm.-	Opp-	Heile
	Lom	Lom	Lom	2011	2011	gruppe	land	landet
	2009	2010	2011	2011	2011	2011	2011	2011
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 80 år og over	290 179	301 935	341 510	313 193	291 937	288 860	292 050	313 338
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 67 år og over	106 611	113 043	122 944	103 211	104 798	104 805	101 218	105 206
Andel bebuarar 80 år og over i institusjonar	80,5	81,4	81,6	91,7	81,4	78,1	73,3	72,0
Andel innbyggere 80 år og over som er bebuarar på institusjon	21,9	22,6	20,3	22,8	19,0	15,8	13,3	13,8
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	746 927	775 854	849 024	907 543	747 793	809 602	867 816	877 120

6.9.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
Talet på årsverk	40,6	40,6	40,4	42,2	42,2
<u>Tenestemottakarar etter alder:</u>					
Under 67 år	1	1	0	1	0
67 - 79 år	11	10	8	7	6
80 - 89 år	22	20	19	22	18
90 år +	8	12	13	13	12
Liggedagar institusjon	14 721	14 771	15 949	15 145	14 273
Beleggsprosent	98,4	98,7	106,6	101,2	95,38

6.9.8 Kommenterar til avvik

- Overskot kr. 559` vesenleg pga. manglande budsjettering av inntekt frå fordelte utgifter kr. 549`. Totalt kr 10`er overskot dette driftsåret.
- Det er brukt forenkla brukarundersøking for fyrste gong. Svarprosenten vart så låg at tala ikkje er representative og er derfor ikkje teke inn i målekartet. Må gå attende til intervjuform for neste undersøking.
- Låg svarprosent på medarbeidarundersøking.
- Redusert sjukefråver syner god utvikling i rett retning.

6.10 Heimebasert omsorg

6.10.1 Hovudoppgåver

Yte helsehjelp, pleie- og omsorg etter kommunehelsetenestelova. Praktisk hjelp, opplæring, miljøarbeid, støttekontakt for personar over 18år og tryggleiksalarmar etter sosialtenestelova. Heimetenestene består av mange deltenester som sørger for at hjelpetrengande eldre og personar med funksjonssvikt kan få bu og virke i eigen heim så lenge dei ønskjer. Totalt 28 bueingar i trygde- og omsorgsbustadar.

6.10.2 Kommenterar til utviklingstrekk

- Auka press på heimetenestene ved at utskrivingsklare pasientar frå sjukehus blir utskrive til heimen. Vidare behandling/rehabilitering skal fortsetje på best effektive omsorgsnivå.
- Rehabilitering og opptrening generelt skjer oftare i heimen.
- Prioritere det førebyggjande perspektivet i tenesteytinga.
- Tunge pleiepasientar og personar med demens bur heime lenger.
- Fleire personar med funksjonshemming som treng bustadar med heildøgns omsorg.
- Dagtilbod til heimebuande personar med demens ein dag pr.veke innført. Behov for å høgde dagtilbodet til minst to dagar pr.veke., samt andre lågterskeltilbod til heimebuande eldre.
- Fokus på etikk, rekruttering, kompetanseheving og kvalitetsforbetring.
- Interkommunalt samarbeid om Utviklingssenter for heimetenester og LMS.
- Prosjekt koordinerande eining er slutt. Koordinerande eining er no i permanent drift.
- Videokonferanseutstyr er i bruk til tenesteyting og kompetanseutvikling.

6.10.3 Utfordringar framover

- Samhandlingsreforma krev både auka kompetanse og kapasitet i heimetenestene.
- Fokus på førebygging, lågterskeltilbod og yte heimetenester til rett tid, rett omfang og rett nivå.
- Drift og bygging av bustadar med heildøgns omsorg hastar.
- Tilbod om dagtilbod og avlastning for yngre personar med funksjonshemming må aukast. Treng eigna lokalar.
- Initiere, bruke og utnytte velferdsteknologien på ein måte som gjev gode tenester for pasientane. Samarbeide med fagmiljø for å finne gode og relevante løysingar.
- Eksisterande tryggleiksalarmar må skiftast ut innan kort tid.
- Fokus på samarbeid, kvalitetsforbetring og internkontroll.
- Tilbodet om spesialisthelsetenester på LMS er viktig.
- Halde fokus på arbeidsmiljø, rekruttering og myndiggjering av personell.
- Behov for fleire dagplassar for heimebuande personar med demens.
- Renovering/vedlikehald av eksisterande trygde- og omsorgsbustadar. Eventuell ombygging til anna omsorgsnivå. Utemiljø som fremjar trivsel.
- Behov for auke av fysioterapi-ressursen i fht. rehabiliteringsprosessen.
- Heimesjukepleia treng større lokalar.
- Vurdere interkommunalt tildelingskontor for helse, pleie- og omsorgstenester.

6.10.4 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Resultat 2011	Mål 2011
Brukarar	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta gjev deg ein betre kvardag slik at du kan bu heime?	3,6	*)	3,5
		I kor stor grad opplever du at tenesta gjev den hjelpa du treng?	3,7	*)	3,7
		I kor stor grad opplever du at dei tilsette har omsorg for deg?	3,7	*)	3,6
		I kor stor grad kan du påverke den tenesta du får?	2,5	*)	3,7
		I kor stor grad har dei tilsette tilstrekkeleg kunnskap om brukaren og funksjonshemminga?	3,0	3,5	3,1
	Målt kvalitet	Andel brukarar og event. pårørende til brukarar med funksjonshemming med årleg samtale	100%	100%	100%
	Sakshandsamingstid	7 dagar	10 dagar	<7dagar	
Ressursstyring	Prioritering	Tenester til heimebuande sin andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg		43,5 %	42,0 %
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,9	4,6	4,7
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	3,6	3,9
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,3	5,0	>5,0
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	5,4	5,2
		I kva grad trivst du saman med kollegane dine?	5,4	5,3	5,2
	Målt kvalitet	Registrerte tilfelle av vald eller truslar	<10	<10	<10
		Andel tilsette i brukargruppe med vedtak etter sos.t.lova, kap 4a, som er oppdaterte på dette	100%	100%	100%
	Andel tilsette som er fagarbeidarar	-	76%	-	
	Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidarsamtale	90%	90%	95%	
	Sjukefråvær korttid	2,7 %	2,7 %	<2,5 %	
	Sjukefråvær langtid	5,6 %	4,5 %	<5,0 %	
	Svarprosent medarbeidarundersøking	40%	76%	80%	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,9	4,2	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,7	3,7	4,1

*) Sjå kap. 6.10.8 Kommentar til avvik på neste side.

6.10.5 Rekneskapsversikt

Heimebasert omsorg	Rekneskap 2011	Buds(end) 2011	Avvik
Lønsutgifter	21 580 156	21 961 499	-381 343
Kjøp av varer og tenester	2 969 878	2 662 057	307 821
Kjøp av tenester frå andre	282 283	408 360	-126 077
Overføringar	311 035	322 327	-11 292
Finansutgifter/transaksjonar	13 032	210 573	-197 541
Salsinntekter	-1 639 539	-1 612 000	-27 539
Refusjonar	-1 842 725	-1 053 040	-789 685
Overføringar	-237 396	-225 396	-12 000
Finansinntekter/transaksjonar	-4 750	-210 573	205 823
T o t a l t	-3 724 409	-3 101 009	-623 400

6.10.6 Resultatindikatorar

KOSTRA-tal basert på førebels rapportering 15.02.2012	Lom		Lom	Skjåk	Vågå	Komm.- gruppe	Opp- land	Heile landet
	2009	2010						
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 80 år og over	290 179	301 935	341 510	313 193	291 937	288 860	292 050	313 338
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 67 år og over	106 611	113 043	122 944	103 211	104 798	104 805	101 218	105 206
Mottakarar av kjernetenester til heimebuande, pr. 1000 innb. 0-66 år	20	19	19	14	32	23	22	19
Mottakarar av kjernetenester til heimebuande, pr. 1000 innb. 67-79 år.	142	116	110	125	93	92	85	76
Mottakere av kjernetenester til heimebuande, pr. 1000 innb. 80 år og over.	391	374	366	386	373	369	343	344
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottakar av heimetenester	130 809	152 392	175 935	152 807	152 746	183 100	190 741	197 316
Gjennomsnittleg antall tildelte timar pr veke som brukarar av praktisk bistand får	7,6	8,5	8,6	2,2	10,3	6,3	7,4	7,4
Gjennomsnittleg antall tildelte timar pr veke som brukarar av heimesjukepleie får	2,1	1,1	2	5,9	2,5	4,5	3,8	4,7

6.10.7 Nøkkeltal

	2007	2008	2009	2010	2011
Talet på årsverk for heile området	33,6	34,6	33,9	34,5	37,1
<u>Støttekontakt/avlasting:</u> *)					
Talet på støttekontaktar		21	22	18	25
Talet på klientar over 18 år		26	24	25	29
<u>Tenestemottakarar etter alder:</u>					
Under 67 år	24	37	37	34	29
67 - 79 år	38	41	43	34	31
80 - 89 år	67	63	61	61	58
90 år +	7	8	8	10	11

*) Støttekontakt for klientar over 18 år vart flytta frå Helse og velferd i 2008

6.10.8 Kommenterar til avvik

- Syner overskot på kr. 824`, som skuldast to ulike forhold; Utsetjing av oppstart av tenesteyting i miljøarbeidartenesten og innsparing på utgifter til brukerstyrt personleg assistanse. Dette er så med og dekkjer opp underskot i heimesjukepleia som mellom anna kjem av overforbruk på løn, ekstra utgifter på leasingbilar og avskrivningar på grunn av finansiell leasing av heimesjukepleiebilane.
- Brukarundersøkinga har for få kommuner i utvalet. Vi har inga kommune å samanlikne oss med enno og det er derfor ikkje ført tal i målekartet.
- Standard på arbeidslokala får dårleg score i medarbeidarundersøkinga og er ikkje tilfredsstillande.

Notar til rekneskapen

Note 1 Prinsipp for rekneskapen

Rekneskapen er utarbeidd i henhold til bestemmelsene i kommuneloven med høyrande forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk.

Rekneskapsprinsipp

All tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem kommunas verksemd går fram av driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er teke med i årsrekneskapen, enten dei er betalt eller ikkje. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsrekneskapen. Den delen av lånet som ikkje er brukt, er registrert som memoriapost.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er eigendelar bestemt til varig eige klassifisert som anleggsmidlar. Andre eigendelar er omløpsmidlar.

Kommunen følger KRS nr 4 som er avgrensning mellom driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen. Standarden har særlig betydning for skilje mellom vedlikehald og påkostning i forhold til anleggsmidlar. Utgifter som kjem til for å oppretthalde anleggsmiddelet sit kvalitetsnivå, utgiftsføres i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ein standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffinga utgiftsføres i investeringsrekneskapen og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytta til aktuelle prosjekt i investeringsrekneskapen, jamfør kommuneloven § 50.

Vurderingsregler

Omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffelseskost og verkeleg verdi.

Uteståande fordringer er vurdert til pålydande med frådrag for forventta tap.

Anleggsmidla er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidlar med avgrensa økonomisk levetid blir avskrive med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet. Avskrivning starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / teke i bruk av verksemda. Avskrivningsperiodane er i tråd med § 8 i forskrift om årsrekneskap og årsberetning.

Sjølvkostberegning

Innanfor dei rammer der sjølvkost er sett som den rettslige ramma for kva kommunen kan krevja av brukarbetalingar, bereknar kommunen sjølvkost etter retningsliner gjeve av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglane i mva-loven for dei tenesteområdene som er omfatta av loven. For Kommunen si anna verksemd krev kommunen mva-kompensasjon. Motteke kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskot (rammetilskot) i inntektssystemet.

Pensjon

Kommunene kan velje mellom 1 år og 15 år når det gjeld ammortisering på premieavvik. Premieavvik er differanse mellom det som faktisk er innbetalt til pensjonskassene og ei berekning av kva kostnadene skulle vore. 1 års ammortisering inneber at kommunen fører premieavviket på 1 år i staden for å fordele dette dette over 15 år. Premieavviket medfører ikkje kontantstrøm, men er ei teknisk berekning og føringene går alltid i 0 set over ei 2 års periode.

Note 2 Endring i arbeidskapital

Balanserekneskapen	2011	2010	Endring
2.1 Omløpsmidlar	108 061 007	93 696 560	14 364 447
2.3 Kortsiktig gjeld	29 681 598	29 649 667	34 931
Arbeidskapital	78 379 409	64 046 893	14 332 516
Drifts- og investeringsrekneskapen		Beløp	Sum
<u>Anskaffing av midlar</u>			
Inntekter driftsregnskap		212 487 136	
Inntekter investeringsregnskap		1 278 336	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner		23 803 066	
Sum anskaffing av midlar		237 568 539	237 568 539
<u>Bruk av midlar</u>			
Utgifter driftsregnskap		199 708 355	
Utgifter investeringsregnskap		11 399 820	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		17 444 001	
Sum bruk av midlar		228 552 175	228 552 175
Anskaffing - bruk av midlar			9 016 364
Endring ubrukte lånemidlar (økning +/-reduksjon-)			5 266 153
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap			14 282 517
Endring arbeidskapital i balansen			14 332 516
Differanse (forklares nedenfor)			-50 000
<u>Forklaring til differanse i arb.kapital</u>			
Fordeling av utg. art 690-fondsmidlar		50 000	
		0	
		0	
		50 000	50 000

Note 3 PensjonGenerelt om pensjonsordningane i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordningar i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrar ytelsesbasert pensjon for dei tilsette.

Pensjonsordninga omfattar alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon og AFP/tidlegpensjon og sikrar alders- og uførepensjon med samla pensjonsnivå på 66% saman med folketrygden. Pensjonane samordnast med utbetaling frå NAV.

Rekneskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsrekneskapen belastast med pensjonskostnader som er rekna ut frå langsiktige føresetnader om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene reknast ut på ein annan måte enn pensjonspremien som betalast til pensjonsordninga, og det vil derfor normalt vera forskjell mellom disse to størrelsane. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og utrekna pensjonskostnad kallast premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsførast i driftsrekneskapen. Premieavviket tilbakeførast igjen neste år/over dei neste 15 åra.

Reglane fører og til at utrekna pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er oppført i balansen som høvesvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld.

Økonomiske føresetnader (§13-5):	KLP	SPK	Andre
Forventa avkastning av pensjonsmidlar	7,00%	5,85%	
Diskonteringsrente	6,00%	5,50%	
Forventa årleg lønsvekst	4,23%	3,79%	
Forventa årleg G- og pensjonsregulering	4,23%	3,79%	

Spesifikasjon av samla pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktingar og estimatavvik

Pensjonskostnad (F § 13-1, C) (tal i heile tusen kroner)	2011	2010
Årets pensjonsopptening, nåverdi	11 496 562	10 877 907
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	9 956 808	10 119 772
- Forventa avkastning på pensjonsmidlane	-9 158 326	-9 051 993
Administrasjonskostnader	638 879	573 544
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	12 933 923	12 519 230
Betalt premie i året	14 280 555	14 744 790
Årets premieavvik	-1 346 632	-2 225 560

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelse, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)

	2011		2010	
	Arb.gjevaravg.		Arb.gjevaravg.	
Brutto påløpte pensjonsforpliktingar pr.31.12.	230 109 978	14 727 038	211 688 941	13 548 092
Pensjonsmidler pr. 31.12.	182 087 905	11 653 626	166 828 278	10 677 009
Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12.	48 022 073	3 073 412	44 860 663	2 871 083
Årets premieavvik	-1 346 632	-86 184	-2 225 560	-142 435
Sum premieavvik tidlegere år (pr. 01.01.)	0		0	
Sum amortisert premieavvik dette året	0		0	
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-1 346 632	-86 184	-2 225 560	-142 435

Spesifikasjon av estimatavvik

	2011		2010	
	Pensjons- midlar	Pensjons- forpliktingar	Pensjons- midlar	Pensjons- forpliktingar
Faktiske midlar/forpliktingar (31.12. forrige år)	166 828 278	214 560 023	149 787 012	196 532 843
Estimerte midlar/forpliktelse (01.01. dette år)	182 087 905	233 183 390	166 828 278	214 560 023
Årets estimatavvik (01.01.)	-15 259 627	-18 623 367	-17 041 266	-18 027 180
Akkumulert avvik tidlegere år (01.01. dette år)	0	0	0	0
Amortisert avvik dette år	0	0	0	0
Akkumulert estimatavvik 31.12 dette år	-15 259 627	-18 623 367	-17 041 266	-18 027 180

Note 4 Kommunen sitt garantiansvar

Kommunen har ikkje garantiansvar for lån eller andre forpliktingar pr. 31.12.2011.

Note 5 Aksjar og andelar i varig eige

Namnet til selskapet	Eigarandel i selskapet	Eventuell marknads- verdi	Balansført verdi 31.12.2011	Balansført verdi 31.12.2010
Gudbrandsdal Lufthamn AS			127 500	127 500
Eidefoss AS			2 400 000	2 400 000
Midtgard AS	50 %		1 410 000	1 410 000
Jotunheimen Reiselivslag AS			11 000	11 000
Skjolden Næringsbygg AS			100 000	100 000
Kommunekraft			1 000	1 000
Det Norske Teatret			1	1
Gudbrandsdal Industrier AS	6,90 %		541 000	541 000
Gudbrandsdalsmusea AS	12,00 %		36 000	36 000
KLP - eige kapitalinnskot			3 926 132	3 554 169
Stiftelsen Norsk Kulturarv	4,00 %		50 000	50 000
Lom Tamreinlag BA			60 000	60 000
NGR - Renovasjonsselskap	12,46 %		88 400	88 400
Laboratorie-analyser a/s			44 255	44 255
Kompetanse.Universitets-og forskn.			100 000	
Klimapark-2469			165 000	
Lom og Skjåk Brannvesen IKS	50,00%			
Sum			8 423 325	7 742 481

Note 6 Avsetning og bruk av fond

Samla avsetningar og bruk av avsetningar i året	2011	2010
Avsetningar	26 123 631	12 249 273
Bruk av avsetningar	17 901 358	13 374 417
Til avsetning seinare år	26 123 631	12 249 273
Netto avsetningar	34 345 904	11 124 128

Disposisjonsfond

Beholdning 01.01	24 516 615	24 907 771
Bruk av fondet i driftsrekneskapen	4 429 391	3 049 229
Bruk av fondet i investeringsrekneskapen	2 933 380	771 450
Avsetningar til fondet	7 942 173	3 429 524
Beholdning 31.12	25 096 017	24 516 615

Bundne driftsfond

Beholdning 01.01	27 399 103	24 005 469
Bruk av fonda i driftsrekneskapen	6 793 753	4 560 159
Bruk av fonda i investeringsrekneskapen	1 517 805	0
Avsetningar til fonda	17 284 739	7 953 794
Beholdning 31.12	36 372 284	27 399 103

Ubundne investeringsfond

Beholdning 01.01	7 589 210	8 565 712
Avsetningar til fonda	584 081	277 764
Bruk av fonda	1 717 429	1 254 266
Beholdning 31.12	6 455 862	7 589 210

Samla avsetningar og bruk av avsetningar i året	2011	2010
<u>Bundne investeringsfond</u>		
Beholdning 01.01	1 110 316	4 261 438
Avsetningar til fonda	312 638	588 191
Bruk av fonda	509 600	3 739 313
Beholdning 31.12	913 354	1 110 316
<u>Likviditetsreserve drift</u>		
Beholdning 01.01	0	0
Korr. Rekneskapsprinsipp	0	0
Bruk av likviditetsreserve drift	0	0
Beholdning 31.12	0	0
<u>Likviditetsreserve investering</u>		
Beholdning 01.01	0	0
Korr. Rekneskapsprinsipp	0	0
Bruk av av likviditetsreserve investering	0	0
Beholdning 31.12	0	0

Note 7 Kapitalkonto

Debet		Kredit	
Saldo 01.01 (Underskudd i kapital)	0,00	Saldo 01.01 (kapital)	138 876 503,44
<u>Debetposter i året:</u>		<u>Kreditposter i året:</u>	
Sal av fast eigendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidlar	581 801,44	Aktivering fast eigendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidlar	11 399 825,66
Avskrivning: eigendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidlar	8 971 122,00	Oppskrivning fast eigendom/anlegg	0,00
Nedskrivning: eigendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidlar	0,00		
Sal aksjar/andeler	0,00	Kjøp av aksjar/andeler	265 000,00
Neskriving aksjar/andeler	0,00	Oppskrivning av aksjar/andeler	0,00
Redusert egenkapitalinnskudd klp	0,00	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	371 963,00
Avdrag på utlån - driftsrekneskapen	175 570,00	Utlån - driftsrekneskapen	223 268,00
Avdrag på utlån, investeringsrekneskapen	686 444,50	Utlån - investeringsrekneskapen	4 070 723,00
Avskrivning på utlån - driftsrekneskapen	39 249,65	Avdrag på eksterne lån:	
Avskrivning på utlån - investeringsregnsk.	0,00	Avdrag på investeringslån	7 269 557,00
		Avdrag på formidlingslån	1 283 885,00
Bruk av lånemidlar	7 768 305,86		
Endring pensjonsforpliktingar (økning)	18 623 367,00	Endring pensjonsforpliktingar (reduksjon)	0,00
Endring pensjonsmidlar (reduksjon)	0,00	Endring pensjonsmidlar (økning)	15 259 626,00
Urealisert kurstap utanlandslån	0,00	Urealisert kursgevinst utanlandske lån	0,00
Balanse 31.12 (Kapital)	142 174 490,65	Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	0,00
179 020 351,10		179 020 351,10	

Note 8 Interkommunalt samarbeid

	Teneste	Overføringar	
		Til	Frå
Lom og Skjåk Brann/Feiarvesen	Div.	1 971 000	
Interkommunalt renovasjonsselskap NGR	Div	1 698 000	
Nord-Gudbr.dal kommunerevisjon	1100	481 000	
Sekretæriat for kontrollutvalg for Nordalskommunene	1100	110 000	
Arbeidsgj.kontollen for Nordalskommunene	1214		1 363 000
Skogbrukssjefstilling for Lom-Skjåk-Vågå	3290	215 000	
IT.samarbeid Lom-Skjåk	1211	642 000	
IT-samarbeid -Regiondata - drift	1211	1 196 000	
Regionråd	3265	753 000	
Psykiatri Lom-Skjåk	2413		970 000
PP- teneste (Felles for Nord-Gudbranddal)	2021	1 046 000	
Veterinærvakt Lom-Skjåk (statsmidlar)	3291		671 000
Barnevern	2440	612 000	
Regional legevakt (Sel kommune)	2410/2417	706 000	

Note 9 Spesifikasjon av vesentlege postar

Tal i heile tusen kroner	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forrige år
Konsesjonsavgift, avsett til næringsfond	3 988	4 000	-12	3 915
Tesseregulering, avsett til bundne driftsfond	9 900	9 900	0	0
Sal av konsesjonskraft - brukt i drift	6 954	6 569	385	6 693
Utbytte A/S Eidefoss - brukt i drift	10 260	10 000	260	10 164
Skattar, rammetilso	118 940	117 673	1 267	103 328
Løn, pensjon, arbeidsgjevaravgift	132 912	132 901	11	120 993
Refusjon sjukepengar	6 162	2 306	3 856	6 122
Strømavgifter eks. mva	4 672	3 949	723	4 927

Note 10 Spesifikasjon av vesentlege transaksjonar

Tal i heile tusen kroner	Rekneskap	Budsjett	Avvik
1. Art 1728/1729 Momskompensasjon	7 001	23 167	-16 166
2. Art 1900-1904 Renteinntekter	4 572	4 500	72
3. Art 1815-1818 Rentekomp. Bygg	1 712	1 370	342
4. Art 1898 Ten-1891 Attendef.frå KLP	1 642	700	942

Kommentarar:

1. Budsjettert kompensasjon av bygg ikkje utført. (Fleirbr.hus)
2. Renteinntekter av bankinnskott inkl. fond
3. Rentekompensasjon frå Husb. Vedr. skulebygg, Helseheimen, Oms.bustader
4. Attendef. Premiefond KLP

Note 11 Anleggsmidler

	Eigedomar	Utstyr	Sum
Inngående balanse	238 117 903	3 172 879	241 290 782
Aktivering	9 491 892	1 907 934	11 399 826
Oppskrivning			
Nedskrivning			
Sal	-581 801	0	-581 801
Avskrivning	-7 638 148	-1 332 976	-8 971 124
Utgående balanse	239 389 846	3 747 837	243 137 682

Avskrivningar pr. gruppe

Eigendeler	Avskr.pl.gruppe	2010	2011
Finansiell leasing, bilar	3 år		478 153
Edb-utstyr kontormaskinar m.m.	5/10-år	942 245	778 345
Anleggsmaskinar, inventar og utstyr, verktøy m.m.	8/10-år	70 929	76 477
Brannbilar, parkeringsplassar, trafikklys, tekniske anlegg (VAR) reinseanlegg, pumpestasjonar, forbrenningsanlegg m.m.	25-år	2 830 128	2 843 084
Bustader, skular, barnehagar, idrettshallar, vegar og leidningsnett m.m.	40-år	2 275 686	2 387 777
Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sjukeheimar og andre institusjonar, kulturbygg, brannstasjonar, utleigebustader m.m.	50-år	2 357 101	2 407 288
Sum avskrivningar pr. gruppe		6 200 403	6 583 347

Note 12 Finansiering av prosjekt

	Finan- siering	Medgått tidl.år	Medgått i år	Medgått i alt	Ubrukte midlar	Bruk av/ avsett til
Prosj 10098 Finansiell leasing, bilar, sak k-22/11						
3910 Bruk av lånemidler	1 434 459		1 434 459	1 434 459	0	
Sum	1 434 459		1 434 459	1 434 459	0	Avslutta
Prosj 10104 Edb-utstyr/programvare, sak budsjett 2011						
3948 Bruk av ub.kapitalfond	320 000		358 858	358 858	-38 858	
3910 Bruk av lånemidler	0		38 858	38 858	38 858	
Sum	320 000		358 858	358 858	0	Avslutta
Restfinansiert av ubrukte lånemidler kr. 38.858, Sjø note 31						
Prosj 10113 Telefon-skular, Sak k-46/09						
3970 Bruk av driftsmidler	150 000	0	85 089	85 089	64 912	25601003
Sum	150 000	0	85 089	85 089	64 912	Ikkje ferdig
Prosj 10119 Kjøp av aksjer/eigenkapinnskot Klp						
3970 Overf. frå drift	372 000		371 963	371 963	37	
Sum	372 000		371 963	371 963	37	Avslutta
Prosj 10119 Kjøp av aksjer/kompetanse og forskningsfondet, sak: k-6/11						
Overf.Frå kommunar(reg.Råd)	100 000		100 000	100 000	0	
Sum	100 000	0	100 000	100 000	0	Avslutta

	Finan- siering	Medgått tidl.år	Medgått i år	Medgått i alt	Ubrukte midlar	Bruk av/ avsett til
Prosj <u>10121 Informasjon sak: budsjett 2009 og k-25/09</u>						
3948 Bruk av ub.Kapitalfond	120 000	39 739	0	39 739	80 261	25301001
3970 Bruk av driftsmidlar	300 000	274 137		274 137	0	
3973 Bruk av momskomp.	105 000	70 079	0	70 079	34 921	
Sum	525 000	383 955	0	383 955	115 182	Ikkje ferdig
Prosj <u>10125 Utleigebustad ii-gjeisar sak: k-29/10.-K-12/11</u>						
3701 Ref. Frå staten	634 000	634 000	0	634 000	0	
3910 Lånemidlar	1 000 000		1 013 784	1 013 784	-13 784	
3940 Bruk av disp.Fond	985 000	0	985 000	985 000	0	25601004
3948 Bruk av ub.Kap.Fond	445 515	423 500	22 015	445 515	0	25301002
3970 Bruk av driftsmidlar	86 000		86 000	86 000	0	
Sum	3 150 515	1 057 500	2 106 799	3 164 299	-13 784	
Meirforbrukskr. 13.784.- Er dekt av ubrukne lånemidlar. Sjå note 31						Avslutta
Prosj <u>40009 Detaljprosj.Fleirbrukshus, sak: k.3/11</u>						
3910 Lånemidlar	0		79 954	79 954	-79 954	
3940 Bruk av disp.Fond	1 400 000		1 400 000	1 400 000	0	
3951 Bruk av næringsfond	1 000 000		1 000 000	1 000 000	0	
3973 Overf.Frå drift-momskomp.	600 000		600 000	600 000	0	
Sum	3 000 000	0	3 000 000	3 000 000	0	
Meireforbruk kr.79.954 Dekt av ubr.Lånemidlar- sjå note-31.						Avslutta
Prosj <u>42101 Lom vannv/kloakkv. -Ledningsnett -(ten-3450/3530), sak: -k-24/11</u>						
3910 Bruk av lån	923 000		740 644	740 644	182 356	29100013
Sum	923 000	0	740 644	740 644	182 356	
Prosj <u>42107 Brann og fjellredn.Stasjon, sak: f-5/10</u>						
3910 Lånemidlar	3 540 000	3 380 411	159 589	3 540 000	-0	29100004
3771 Ref. Frå private	300 000		300 000	300 000	0	
3973 Overf.Frå drift-momskomp.	960 000	889 680	7 166	896 846	63 154	
Sum	4 800 000	4 270 092	466 755	4 736 847	63 153	Avslutta
Prosj <u>42142 Fossbergom ra - rehab., Sak: -k-40/10</u>						
3910 Bruk av lån	946 000	323 887	0	323 887	622 113	29100018
Sum	946 000	323 887	0	323 887	622 113	Ikkje ferdig
Prosj <u>42146-Bil til driftsoperatør, sak: -budsjett-2011</u>						
3948 Bruk av ub,kapitalfond	180 000	0	114 611	114 611	65 389	25301002
Sum	180 000	0	114 611	114 611	65 389	Avslutta
Prosj <u>42166 Salg av grunn og tomter</u>						
						Avsett til
3670 Sal av grunn/tomter		0	-220 177		-220 177	25301001
Sum inntekter			-220 177		-220 177	
Prosj <u>42167 Innl. Grunn tomter-for avsetj. Til u.B.Inv.Fond</u>						
3670 Kjøp av grunn-(innl.Feste)			0	0	0	Avsett til
3770 Ref.Tomtetekn.Arb.			-361 624		-361 624	25301001
Sum inntekter			-361 624		-361 624	

	Finan- siering	Medgått tidl.år	Medgått i år	Medgått i alt	Ubrukte midlar	Bruk av/ avsett til
Prosj <u>42204 -Lom helseheim styreskap/heis, B-2010/2011</u>						
3948 Bruk av ub.Kapitalfond	900 000	20 625	776 063	796 688	103 312	25301001
3973 Overf. Frå drift -momskomp	100 000	0	100 000	100 000	0	
Sum inntekter	1 000 000		876 063	876 063	103 312	
Prosj <u>42210 Fleirbrukshall, sak: k-41/11</u>						
3910 Lånemidlar	71 000 000	0	0	0	71 000 000	29100004
3771 Ref. Frå private	3 000 000		0	0	3 000 000	
3810 Statstilskot	8 000 000				8 000 000	
3848 Bruk av ub.Kapitalfond	5 000 000				5 000 000	25301001
3952 Bruk av heimf.Fond	6 000 000		352 805	352 805	5 647 195	25111003
3973 Overf.Frå drift-momskomp.	16 000 000	0	88 201	88 201	15 911 799	
Sum	109 000 000	0	441 006	441 006	108 558 994	
Prosj <u>42241 Lom samfunnshus, f-80/09 - b-2010</u>						
3910 Bruk av lånemidlar	1 329 000	823 657	96 878	920 535	408 465	29100020
3973 Overf. Frå drift -momskomp	331 000	205 914	0	205 914	125 086	
Sum inntekter	1 660 000		96 878	1 126 449	533 551	Avslutta
Prosj <u>42268 Skulelokaler, sak: -budsjett-2011</u>						
3948 Bruk av ub,kapitalfond	500 000	0	484 740	484 740	15 260	25301002
Sum	500 000	0	484 740	484 740	15 260	Avslutta
Prosj <u>80003 Omsorgsbustader, budsjett 2009-b-2010-k-16/10-k42/10</u>						
3701 Ref.Frå staten	2 400 000	0	0	0	2 400 000	
3910 Lånemidlar	6 000 000		85 403	85 403	5 914 597	29100047
3940 Bruk av disp.Fond	400 000		400 000	400 000	0	25601004
3941 Bruk av disp.Fond (25608002)	240 000	41 620	198 380	240 000	0	25608002
3973 Overf. Frå drift -momskomp	2 160 000	10 293	170 721	181 014	1 978 986	
Sum	11 200 000		854 504	906 417	10 293 583	

Note 13 Lånegjeld

Kto.nr	Lånetype	Låneytar	Utbet. år	Føremål	Brutto lån	Saldo 1.1.11	Bet. avdr.	Bet. renter	Restlån
8910002	Gjeldsbrev	Husbanken	2005	Etabl.lån	2 000 000	1 545 450	90 910	56 368	1 454 540
8910005		Husbanken	2006	Etabl.lån	2 000 000	2 000 000	0	73 908	2 000 000
89 10 001	Gjeldsbrev	Husbanken	1998	*samanslåtte	6 240 776	887 634	887 634	34 062	0
89 10 003	Gjeldsbrev	Husbanken	2001	Etabl./boligtils	2 000 000	1 509 513	86 740	81 768	1 422 773
89 10 008	Gjeldsbrev	Husbanken	2009	Etableringsl.	3 000 000	2 886 980	78 877	105 980	2 808 103
89 10 006	Gjeldsbrev	Husbanken	2007	Etabl.lån	3 000 000	3 000 000	0	110 883	3 000 000
89 10 007	Pantelån	Husbanken	2008	Etabl.lån	3 000 000	2 825 582	82 331	103 680	2 743 251
8910010	Gjeldsbrev	Husbanken	2010	Etabl.lån	2 000 000	1 972 111	57 393	53 976	1 914 718
8910011	Gjeldsbrev	Husbanken	2011	Etabl.lån	2 000 000		0	0	2 000 000
89 10 020	Gjeldsbrev	Husbanken	1992	Hamrom	930 000	656 600	48 400	23 855	608 200
89 10 024	Gjeldsbrev	Husbanken	1995	Oms.bustader	2 400 000	1 200 000	80 000	43 694	1 120 000
89 10 025	Pantelån	Husbanken	1994	Bust. Bøverd.	900 000	702 000	36 000	25 686	666 000

Kto.nr	Lånetype	Låneytar	Utbet.		Brutto lån	Saldo 1.1.11	Bet. avdr.	Bet. renter	Restlån
			år	Føremål					
89 10 026	Gjeldsbrev	Husbanken	2002	Flyktningsbust	1 747 000	1 400 524	51 362	75 971	1 349 162
89 10 028	Pantelån	Husbanken	1989	Gj.g.bustad	1 208 000	579 840	72 480	20 828	507 360
89 10 030	Pantelån	Husbanken	1996	P/U-bustad	805 000	485 491	40 582	12 800	444 909
89 14 002	Pantelån	KLP	1999	Øvergrenda	7 400 000	3 145 000	370 000	88 304	2 775 000
8911002	Pantelån	Komm.bank	2005	Div	73 000 000	52 925 000	3 650 000	1 400 755	49 275 000
8911003	Pantelån	Komm.bank	2005	Div.inv.	12 380 000	6 105 660	407 040	170 360	5 698 620
8911004	Pantelån	Komm.bank	2011		9 600 000		240 000	147 787	9 360 000
89 11 001	Pantelån	Komm.bank	2002	Div.inv.	19 198 000	7 368 800	736 900	419 160	6 631 900
89 11 011	Pantelån	Komm.bank	2007	Div.inv.	21 498 000	17 735 850	1 074 900	873 356	16 660 950
89 66 002	Fin. Leasing	Auto Plan	2011	Leasingbilar	1 434 459		461 893	49 919	972 566
					108 932 035	8 553 442	3 973 099	113 413 052	
Av dette forvaltningslån Husbanken					16 627 270	1 283 885	620 624	17 343 385	

Lånegjeld pr 01.01.2011	108 932 035
Avdrag 2011	-8 553 442
Nye lån 2011	13 034 459
Refinansiert	0
Lån pr 31.12.2011	113 413 052
Innbyggjartal(pr 01.10-2011)	2 381
Lånegjeld pr. innbyggjar	47 633

Note 14 Langsiktig gjeld

	Reknskapsåret	Forrige år
Kommunens samla lånegjeld pr 31.12	113 413 052	108 932 035
Gjeld fordelt på sjølvkostområdet og anna verksemd	Reknskapsåret	Forrige år
Kommunens samlede lånegjeld pr 31.12	113 413 052	108 932 035
Andel knytt til sjølvkostområdet		
Vatn, avlaup og renovasjon i kr		
Vatn, avlaup og renovasjon i %	0%	
Andre sjølvkostområder i kr		
Andre sjølvkostområder i %	0%	
Gjeld som dekkes av statlige lånetilskudd i kr		
Gjeld som dekkes av statlige lånetilskudd i %	0%	
Gjeld knytt til kyrkjeleg råd i kr		
Gjeld knytt til kyrkjeleg råd i %	0%	

Kommentar:

Det ligg ikkje føre spesifikasjon på lånegjeld knytta direkte til VAR-område da låneopptak er gjort samla for fleire typer investeringar og låna har vore refinansiert fleire gonger.

Avdrag på gjeld	Rekneskapsåret	Forrige år	Året før
Varige driftsmidler pr 1.01	243 137 684	241 290 781	240 920 865
Investeringslån pr 1.01	113 413 052	108 932 035	117 951 334
Avskrivningar	8 971 124	8 476 089	8 292 128
Avdrag på investeringslån	7 269 557	10 015 131	6 843 052
Veid levetid anleggsmidler (år)	27,1	28,5	29,1
Gj.snitt løpetid investeringslån (år)	15,6	10,9	17,2
Meiravdrag utover lovens minimum	3 084 922	6 188 555	2 783 347

Note 15 Meir- eller mindreforbruk

		Rekneskapsåret	Forrige år
Meir-/mindreforbruk pr 01.01	IB	4 299 436,23	3 478 650,55
Dekning av tidligere meirforbruk	530	0,00	0,00
Årets mindreforbruk	580	5 053 564,17	4 299 436,23
Bruk av tidligere mindreforbruk	930	4 299 436,23	3 478 650,55
Årets meirforbruk	980	0,00	0,00
Meir-/mindreforbruk pr. 31.12	UB	5 053 564,17	4 299 436,23

Meir-/mindreforbruk frå investeringsrekneskapen

Meir-/mindreforbruk pr 1.01	IB	-89 963,00	-106 868,96
Dekning av tidlegare meirforbruk	530	89 963,00	106 868,96
Årets mindreforbruk	580	0,00	0,00
Bruk av tidlegare mindreforbruk	930	0,00	0,00
Årets meirforbruk	980	0,00	89 963,00
Meir-/mindreforbruk pr. 31.12	UB	0,00	-89 963,00

Note 16 Spesifikasjon av vesentlege forpliktingar

- Kommunen har ingen vesentlege forpliktingar som ikkje er synleggjorte i rekneskapen. Sjå note 12 om garantiar.
- Sjå note 23 for spesifikasjon av leasing.
- It-system blir i hovudsak administrerte ved Regiondata.

Note 17 Tilhøve ved slutten av året

Ein kjenner ikkje til forhold som vil påverke rekneskapsforhold etter balansedagen.

Note 18 Konto for skattetrekk

Skattetrekkskonto 2085.09.15726 viser pr. 31/12-2011 innestående kr. 5 319 272. Dette er ein sperra konto som sikkerheit for skattetrekk i perioden. Skuldig skattetrekk pr. 31/12-11 - balansekonto 23214010 viser kr. 4 344 535.

Note 19 Kyrkjeleg råd - økonomiske tilhøve

Tekst	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forrige år
Ordinært driftstilskott	1 600 000	1 600 000		1 400 000
Tilskott til driftsprosjekter				
Verdi av tjenestevtaler mv	150 000	150 000		150 000
Tilskott til investeringar				
Kommunale lån pr 31.12 Ifht investeringar				

Note 20 Årsverk og løn og godtgjersle

Fast tilsette med arbeidsavtaler	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent:
Rådm., stab, kultur, leirskule m.m.	4,10	67,00	2,00	33,00
Støttefunksjon, adm, servicetor, økonomi, løn, skatt, bibliotek	6,70	43,00	8,90	57,00
Oppvekst	9,80	29,00	24,10	71,00
Barnehage	0,80	4,00	20,51	96,00
Helse velferd	3,00	14,00	19,00	86,00
Miljø,teknisk,landbruk	13,90	53,00	12,10	47,00
Institusjonsbasert omsorg	2,40	6,00	37,20	94,00
Heimebasert omsorg	1,00	3,00	28,65	97,00
Talet på leiande stillingar	9	Inkludert administrasjonssjef		
Talet på kvinner i leiande stillingar	5			

Løn til administrasjonssjef og godtgjersle til ordførar	Rekne- skapsåret	Forrige år	Året før
Løn og godtgjersle til ordførar	726 400	614 300	596 800
Løn og godtgjersle til administrasjonssjef	708 600	695 800	615 000

Revisjonshonorar og kontorllutval	Rekne- skapsåret	Forrige år	Året før
Ordinært revisjonsarbeid	193 000	219 000	185 000
Forvaltningsrevisjon	120 000	23 000	59 000
Tilleggsytingar/bistand	168 000	215 000	146 000
Tilskot til sekretariat for kontrollutval	110 200	60 400	93 000

Note 21 Tap og tapsavsetningar på kommunale krav

Kundefordringar Balanse 21399002-21399070	Rekne- skapsåret	Forrige år
Kommunens samla kundefordringar pr 31.12	6 184 217	2 619 237
Utgiftsført tap på kundefordringar i året	61 667	62 610
Avsatt til tapsavsetning på kundefordringar i året		
Avsatt til tapsavsetning på kundefordringar pr 31.12	129 633	191 300

Kommentar:

Av utgiftsført tap på kundefordringar utgjer kr. 33 600 f-sak 7/11.

Utlånte midlar	Rekne- skapsåret	Forrige år
Utlånte midlar pr 31.12	46 716 030	43 323 303
Utgiftsført tap på utlån i året	39 249	66 676
Avsatt til tapsavsetning på utlån i året	0	0
Avsatt til tapsavsetning på utlån pr 31.12	0	0

Kommentar:

Avskreve tap gjeld gjeldsordning og andre vedt. sosialkontoret.

Note 22 Netto driftsresultat

	2011	2010
Netto driftsresultat iht. årsregnskapet	16 674 668	6 666 544

For at netto driftsresultat skal gje økonomisk informasjon om korleis drifta i kommunen har vore siste år, må det korrigerast for desse tilhøva:

	2011	2010
- Bruk av bundne fond	-6 793 753	-4 560 159
+ Avsetning til bundne fond	17 284 739	7 953 794
-/+ Uvanlige gevinster eller tap fra salg av finansielle anleggsmidler	0	0
-/+ Andre uvanlige og vesentlige inntekter / utgifter	0	0
Korrigert netto driftsresultat til kommunens driftsaktivitet	27 165 653	10 060 179

Note 23 Regjeringa si tiltakspakke

I 2009 vart det avsett kr. 298 000 til bundne driftsfond som ikkje var brukt dette året. For året 2010 er brukt kr. 244 000. Ikkje brukte midlar kr. 54 000 vart attendebetalt i 2010.

Note 24 Avviksforklaring

	Rekneskap 2 011	Reg. budsjett 2 011		
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	7 601 411	7 266 500	334 911	Egenandelar innan Helsesektoren
Andre sals- og leigeinntekter	35 249 699	31 030 500	4 219 199	Salg av konsesj.kraft 2.9mill-Festeavg.548.000 Utleieinnt.350.000 + ein del mindre postar
Overføringer med krav til motyting	26 553 074	34 036 126	-7 483 052	Diff. Gjeld momskomp.av budsjetert ikkje utf. i inv.samt sjukep.ref.og overf.frå staten(prosj)
Rammetilskudd	76 613 074	75 076 000	1 537 074	Må sjåast saman med “andre dir. og indir. skatter og “skatt på inntekt og formue”.
Andre stalege overføringer	8 055 362	6 178 862	1 876 500	Integreringstilsk.utgj.1.871.000
Andre overføringer	12 100 147	10 511 812	1 588 335	kr.1.5mill er prosjekt som er buds.tidlegare år
Skatt på inntekt og formue	36 999 905	39 553 000	-2 553 095	Må sjåast i samanheng m/andre dir.og innd. skatter.
Eigendomsskatt	3 180 691	3 043 800	136 891	
Andre direkte og indirekte skatter	6 133 773	4 000 000	2 133 773	Må sjåast saman med “Rammetilskot”, “eldremiliarden” + skatteinntekter.
Sum driftsinntekter	212 487 136	210 696 600	1 790 536	
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	113 183 606	109 080 500	4 103 106	Må sjåast i samanheng med ref sjukep.3.8 mill.
Sosiale utgifter	21 874 136	24 761 173	-2 887 037	Aktuarberekning, anna føresetnad enn budsjett. (Feilbereg.)
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	31 906 953	26 843 474	5 063 479	Strøm 720`Edb-233`Vedl.h.vegar 600`samt prosj.som er budsj.tidl.år
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	24 336 005	18 866 142	5 469 863	Drift-Regiondata 341` Ellers må ein sjå i samanheng med Andre salgs-og leieinntekt. Da salg konssjonskr.er buds.j.netto
Overføringer	13 136 553	12 509 782	626 771	Fleire mindre poster.
Avskrivninger	8 971 124	8 954 153	16 971	
Fordelte utgifter	-4 728 897	-4 721 610	-7 287	
Sum driftsutgifter	208 679 479	196 293 614	12 385 865	
Brutto driftsresultat	3 807 657	14 402 986	-10 595 329	
Finansinntekter				
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	15 172 746	15 070 420	102 326	Meireinnt.renter av bankinnskott
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	
Mottatte avdrag på utlån	175 570	65 000	110 570	Gjeld sos.lån
Sum eksterne finansinntekter	15 348 316	15 135 420	212 896	
Finansutgifter				
Renteutgifter, provisjoner og andre fn.utg.	3 959 605	3 838 719	120 886	
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	
Avdragsutgifter	7 269 557	7 029 893	239 664	
Utlån	223 268	65 000	158 268	Gjelder sos.lån
Sum eksterne finansutgifter	11 452 430	10 933 612	518 818	

	Rekneskap 2 011	Reg. budsjett 2 011	
Resultat eksterne finanstransaksjoner	3 895 887	4 201 808	-305 921
Motpost avskrivninger	8 971 124	8 477 600	493 524
Netto driftsresultat	16 674 668	27 558 947	-10 884 279
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	7,8 %	13,1 %	
<u>Interne finanstransaksjoner</u>			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	4 299 436	4 299 436	0
Bruk av disposisjonsfond	4 429 391	6 129 448	-1 700 057 Budsj.ikkje gjennomf.tiltak
Bruk av bundne fond	6 793 753	4 851 504	1 942 249 Budsjetert tidl.år.
Sum bruk av avsetninger	15 522 580	15 280 388	242 192
Overført til investeringsregnskapet	1 916 772	20 089 642	-18 172 870 Budsjeterte inv.tiltak ikkje ferdigst. eller gjennomførte.(Fleirbr.hus)
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	7 942 173	7 881 273	60 900
Avsetninger til bundne fond	17 284 739	14 868 420	2 416 319
Sum avsetninger	27 143 683	42 839 335	-15 695 652
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	5 053 564	0	5 053 564

Note 25 Sjølvkostområdet

	Resultat 2011				Balansen 2011	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	2 695	2 436	259	110,63 %	569	943
Vatn	2 452	2 404	48	102,00 %	-97	657
Avlaup	3 147	4 009	-862	78,50 %	-885	-776
Feiing	366	374	-8	97,86 %	0	0
Septik	1 602	1 397	205	114,67 %	77742	
Oppmåling	209	355	-146	58,87 %	0	0
Byggesak	397	737	-340	53,87 %	0	0

1) Årets dekningsgrad før ev. avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfonda er bundne driftsfond. Dei kan berre brukast til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørande sjølvkostområde. Dekningsgradsfond må brukast innan ein 3-5 års periode.

3) For heimmehjelpstenesten er sjølvkost pr. time utrekna til kr xxx. Brukarane betaler mindre for tenesten pr. time enn utrekna sjølvkost.

Note 26 Disposisjonsfondet**Disposisjonsfondet 2011 - 25601.004**

Fondet pr. 1/1-11		9 463 165,09
<u>Avsett i året:</u>		
B-2011	Avsett salg av konsesjonskraft	4 000 000,00
K-12/11	Disp. av mindreforbruk-2010	2 468 473,23
		15 931 638,32

Disposisjonsfondet 2011 - 25601.004

<u>Brukt i året:</u>	Teneste:		
F-67/11	1000	Kommunepasset	50 000,00
F-68/11	1200	Leiaravtale-adm.sjef	20 000,00
K-19/11	1201	Omtaksering	62 497,17
F-34/11	1900	Reinhaldsplan	50 000,00
B-2011	2343	Friviljugsentralen	20 000,00
K-42/10	2651	Omsorgsbustader-forprosj.	400 000,00
Del-24/2-09	2831	Svein Terje Garmo-etabl.tilsk.	35 000,00
Del-12/8-11	2831	Guro Einbu	35 000,00
B-2011	3800	Idrett/friluftsliv	105 000,00
B-10	3860	Fleirbrukshall	59 506,43
K-3/11	3860	Fleirbrukshus	1 400 000,00
K-17/11	2419	Tiltak Lom Helsesenter	100 000,00
K-24/11	8800	Budsjettjust. 30/6	716 000,00
			3 053 003,60

Disposisjonsfondet 31/12-2011**12 878 634,72**Av dette er disponert:

K-37/08	Geologisk Kartlegging	115 000,00
K-54/08	Gateadr.-namneskilt	102 000,00
B-09	Garmo Renseanlegg	350 000,00
B-09	Leirmo Renseanlegg	350 000,00
Del-11/6-09	Dagmar Laingen- etabl.tilsk.	35 000,00
Del-19/11-09	Øystein Fosstuen- etabl.tilsk.	35 000,00
F-72/09	Krisetelefon	4 812,00
K-57/09	Ambulansestasjon	57 098,50
F-16/10	Møbler-psykisk helse	90 000,00
F-60/10	Taksering Teleinnstallasjoner	50 000,00
F-68	Forprosj.fyringsanlegg Garmo skule	43 750,00
F-73/10	Bøverdalen- snøscoter	25 000,00
F-95/10	Eggjalia-tingl.geb.m.m.	23 100,00
F-23/11	Rev.av kommunedelplan	75 000,00
K-19/11	Omtaksering -eiged.skatt	182 502,83
K-56/11	Samhandlingsreformen	180 000,00
		1 718 263,33

Disponibelt pr. 31/12-2011**11 160 371,39**

Note 27 Kraftfondet**Fondet pr. 1.1. 2011.****7 853 956,30**

<u>Avsett i året:</u>	Konsesjonsavgifter	3 987 805,00	
	Renter	150 000,00	4 137 805,00
			11 991 761,30

<u>Brukt i Året:</u>	Teneste		
	1204 Prosj.43010-3034	325 855,00	
B-2011	3250 Tiltaksarbeid	747 718,00	
K-109/11	3251 Sognefjell Sommerski	50 000,00	
B-2010	3251 Jotunh.Reiseliv-rest 2010	195 000,00	
K-11/11	3251 “ “ -2011	650 000,00	
B-2011	3251 Fossheim Turisthotell	20 000,00	
B-2011	3251 Norsk fjellmuseum	50 000,00	
B-2011	3251 Div.utg	215 345,30	
Del-22/12-10	3253 Lom Mur service	30 000,00	
K-21/09	3253 Parkeringspl.juvasshytta	50 881,00	
B-2010/2011	3254 Landbruk	756 692,00	
B-2011	3259 Lom Veksthus	50 000,00	
B-2011	3265 Regionrådet	510 000,00	
K-10/11	3269 Aksjon G-35	200 095,00	
B-2011	3290 Landbr.kontor	37 354,00	
Del.23/11	3335 Veggen-Nyrnesh./Grøna elv	14 000,00	
F-25/11	3609 Sikringstiltak-Bøvra	16 616,00	
F-62/11	3850 Tilskot til krimroman (Kolden/Kroken)	30 000,00	
Del-5/3.03	3850 Bok om sløyfiske (Nina)	4 000,00	
K-3/11	3860 Fleirbrukshall -detaljprosj.	1 000 000,00	
K-23/11	3251 Kjøp av aksjer -Klimapark-2469	165 000,00	5 118 556,30

Kraftfondet pr. 31/12-2011**6 873 205,00**Av dette er disponert:

Budsj	Tilskot- Landbruk	598 308,00	
Del-4/3-08	Kirkestuen Transport	15 000,00	
Del-30/6-08	Løwehjerte-markn.undersøking	20 000,00	
B-09	Elveforbygging	60 000,00	
F-35/09	Film Uren-Luren-Himmell	40 000,00	
K-23/09	Gjendeosen	400 000,00	
F-67/10	Forbygging Bøvra	84 000,00	
F-65/10	Diktarhus i Lom	50 000,00	
b-10	Elveforbygging	60 000,00	
K-27/10	Mat langs Norske vegar	281 250,00	
K-25/10	Gangbru	630 000,00	
B-2011	Lom Veksthus	50 000,00	
Del.29/3	Lom Handelstandsforening(næringstr	5 000,00	
Del-21/6	Ritas Foto v/Rita Birkeland	20 000,00	
F-25/11	Forbygging Bøvra v/Glomsdal	57 384,00	
F-69/11	Ottadalen Mølle-posj.	100 000,00	
F-95/11	Bioenergianlegg	50 000,00	
K-55/11	Utrykn.kompetanse 160/sa	50 000,00	2 570 942,00

Disponibelt pr. 31/12-2011**4 302 263,00**

Note 28 Heimfallsfondet

Fondet pr. 1.1-11			11 145 395,54
Renter-2011			250 000,00
	Avsett-oversk.bygdabok		12 650,00
K-41/11	Brukt i året - Fleirbrukshus		-352 804,75
Heimfallsfondet pr. 31.12 2011			11 055 240,79
<u>Av dette er disponert:</u>			
Budsj-08	Utbygg. Bustader-PROSJ.42312	1 000 000,00	
K-41/11	Fleirbrukshus	5 647 195,25	6 647 195,25
Disponibelt pr. 31/12-2011			4 408 045,54

Note 29 Kapitalfondet

Fondet pr. 1.1. 2011			5 719 314,11
Overf.frå 25301009			1 500 000,00
<u>Avsett i året:</u>			
Avdrag/ref./salg tomter		434 080,94	
Avsett renter		150 000,00	584 080,94
			7 803 395,05
<u>Brukt i året:</u>			
SAK:	Teneste:		
B-2011	1211	Felles edb-drift-invest.	320 000,00
B-2011	3500	Bil-driftsoperatør VAR-omr.	114 611,00
B-2011	2220	Drengjestugu	484 740,00
K-29/10	3255	Utleigebustader-Gjeisar	22 015,00
B-2010	2610	Lom Helseheim.styreskap/heis	776 063,00
Kapitalfondet pr. 31.12. 2011.			6 085 966,05
<u>Av dette er disponert:</u>			
B-08		Opprusting Presthaugen	800 000,00
K-28/09		Bustad- flyktn./vanskelegstilte	361 780,00
B-09		Informasjon	80 261,35
K-21/11		Kjøp av Upphov 70-130	1 240 000,00
F-38/11		Omsorgsbust.tillegg forprosjekt	100 000,00
K-41/11		Fleirbrukshus	5 000 000,00
Disponibelt UB. Kapitalfond 31/12-2011.			-1 496 075,30

Revisjonsmelding

NORD-GUDBRANDSDAL
KOMMUNEREVISJON

Otta, 18. april 2012
J.nr/ref: 2012-100 AnHe

Til kommunestyret i Lom
2686 Lom.

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Lom kommune som viser kr 133.205.286,- til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 5.053.564,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som rådmannen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Postadr.	Hovudktr. Sel:	Avd.ktr. Lom:	
Sel rådhus	Telefon: 61 70 07 00	61 21 73 00	Foretaksnr: 976 634 837 MVA
2670 Otta	Telefax: 61 70 07 01	61 21 73 01	Bankkonto: 2085.63.47576
	Mobil: 90 73 17 84		E-mail: NGKpostmottak@sel.kommune.no

2

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Lom kommune pr 31. desember 2011, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet pr denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk.

Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjon

Ingulf Brandsarbakken
Revisjonssjef

Anne Hesthagen
Ass. revisjonssjef

Kjell-Petter Syvergaard
Revisor

Kopi til: Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen